

**ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
ОРГАНУ СУСПІЛЬНОГО НАГЛЯДУ
ЗА АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ЗА 2025 РІК**

ЗМІСТ

Система нагляду за аудиторською діяльністю в Україні	3
Результати скринінгу на відповідність законодавству Європейського Союзу.....	5
Нормотворча діяльність	6
Контроль якості аудиторських послуг	6
Здійснення дисциплінарних проваджень.....	7
Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності	8
Нагляд за делегованими повноваженнями.....	9
Атестації аудиторів.....	10
Міжнародне співробітництво	11
Інформаційно-комунікаційні заходи	13
Ресурси Інспекції із забезпечення якості	14
Додаток 1. Звіт про виконання Програми діяльності Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю на 2025 рік	
Додаток 2. Контроль якості аудиторських послуг	
Додаток 3. Виконання кошторису	

Система нагляду за аудиторською діяльністю в Україні

Аудиторська діяльність є незалежною професійною діяльністю аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (далі — САД) з надання аудиторських послуг, ключовим аспектом якої є аудит фінансової звітності, який виконує надзвичайно важливу функцію щодо підтвердження достовірності та неупередженості інформації, поданої користувачам фінансової звітності. Цим забезпечується суттєве зменшення ризиків, пов'язаних із прийняттям управлінських рішень, підвищується довіра до суб'єктів господарювання з боку інвесторів, партнерів та суспільства.

В Україні з 2018 року аудиторська діяльність та її регулювання здійснюється відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі — Закон), яким імплементовано вимоги європейського законодавства з провадження аудиторської діяльності та впроваджено європейську модель суспільного нагляду за аудиторською діяльністю відповідно до Директиви Європейського Парламенту та Ради від 17 травня 2006 року № 2006/43/ЄС «Про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності» та Регламенту Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року № 537/2014 «Про конкретні вимоги стосовно обов'язкового аудиту суспільно значимих суб'єктів господарювання».

У Звіті про розширення «Україна 2023» та Звіті про розширення «Україна 2024» Європейська Комісія відзначила прогрес у сфері запровадження реформи аудиторської діяльності в Україні, зокрема ключову роль Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – ОСНАД), як компетентного органу у розумінні пункту 1 статті 32 Директиви № 2006/43/ЄС «Про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності», який є відповідальним за здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні.

Місією ОСНАД є забезпечення високого рівня впевненості власників, інвесторів та інших користувачів в інформації, розкритій у фінансовій звітності, як надійній базі ухвалення ефективних рішень.

ОСНАД забезпечує здійснення нагляду за аудиторською діяльністю і несе відповідальність за нагляд за:

- реєстрацією аудиторів та САД;
- впровадженням міжнародних стандартів аудиту (далі – МСА);
- контролем за атестацією аудиторів та безперервним професійним навчанням аудиторів;

- контролем якості аудиторських послуг САД, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, або які повідомили про намір здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності;

- дисциплінарними провадженнями щодо аудиторів та САД, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;

- застосуванням стягнень.

ОСНАД є юридичною особою публічного права, яка не має на меті отримання прибутку та складається з Ради нагляду за аудиторською діяльністю (далі — Рада нагляду) та Інспекції із забезпечення якості (далі — Інспекція).

Рада нагляду є вищим органом управління ОСНАД та складається з дев'яти непрактикуючих осіб, по два представники від Міністерства фінансів України, Національного банку України (далі – НБУ), одного представника від Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) і трьох осіб з числа непрактикуючих осіб. Виконавчий директор Інспекції входить до Ради нагляду за посадою.

Протягом 2025 року відбулось 17 засідань Ради нагляду.

До повноважень Ради нагляду належить:

- схвалення проектів нормативно-правових актів з регулювання аудиторської діяльності, Статуту ОСНАД;

- затвердження актів ОСНАД, публічного звіту діяльності ОСНАД, кошторису ОСНАД, форм заяв, які подаються аудитором та САД до Реєстру аудиторів та САД (далі – Реєстр), форм та порядку подання САД до ОСНАД інформації про результати їх діяльності;

- здійснення дисциплінарних проваджень щодо аудиторів та САД;

- нагляд за діяльністю Інспекції;

- визначення порядку делегування повноважень Аудиторській палаті України (далі – АПУ) та професійним організаціям аудиторів та бухгалтерів і нагляду за виконанням таких повноважень;

- надання підприємствам, що становлять суспільний інтерес, рекомендацій щодо забезпечення діяльності аудиторських комітетів або призначених органів (підрозділів), на які покладено відповідні функції;

- нагляд за діяльністю комісії з атестації;

- інші питання, визначені Законом.

Роль Інспекції в системі суспільного нагляду за аудиторською діяльністю:

- проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг САД;

- проведення перевірок відомостей, що містять ознаки професійного проступку аудиторів та САД, та реалізація стягнень;
- методологічне забезпечення професійної кваліфікації;
- забезпечення функціонування Реєстру відповідно до вимог закону;
- контроль за безперервним професійним навчанням аудиторів;
- забезпечення міжнародного співробітництва в межах повноважень ОСНАД, визначених Законом.

ОСНАД упродовж звітного періоду здійснюється діяльність на основі Програми діяльності ОСНАД на 2025 рік (Додаток 1), з урахуванням викликів, пов'язаних з триваючою широкомасштабною збройною агресією росії проти України, яка розпочалась 24 лютого 2022 року.

Також відповідно до Закону ОСНАД підготовлено [Звіт про стан аудиторської діяльності в Україні \(01 липня 2024 року – 30 червня 2025 року\)](#) та [Звіт з моніторингу якості ринку аудиторських послуг та конкуренції \(01 січня 2021 року – 30 червня 2025 року\)](#).

Результати скринінгу на відповідність законодавству Європейського Союзу

ОСНАД бере участь у робочій (переговорній) групі щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань корпоративного права щодо розгляду проекту Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС) з урахуванням результатів офіційної оцінки Європейського Союзу (скринінгу) стану імплементації права Європейського Союзу (acquis ЄС) у національне законодавство у частині переговорного розділу 6 «Корпоративне право».

Протягом 2025 року на засіданнях робочої (переговорної) групи з питань корпоративного права взято участь в обговоренні проекту переговорної позиції за переговорним розділом 6 «Корпоративне право» та передано узгоджений документ головному переговорнику щодо вступу України до Європейського Союзу, а також погоджено проект Національної програми у частині переговорного розділу 6 «Корпоративне право».

Крім цього, ОСНАД прийняв участь у двосторонній зустрічі України та Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 6 «Корпоративне право».

Нормотворча діяльність

Нормотворча діяльність ОСНАД упродовж звітнього періоду здійснювалась відповідно до вимог Закону за наступними напрямками.

З питань атестації аудиторів та безперервного професійного навчання затверджено Програму соціальної підтримки при атестації аудиторів, затверджено Порядок використання коштів, направлених на соціальну підтримку при атестації аудиторів, затверджено зміни до Переліку професійних організацій, сертифікат (диплом) яких свідчить про високий рівень відповідних знань з міжнародних стандартів фінансової звітності, затверджено професійні стандарти «Бухгалтер», «Бухгалтер дипломований», «Головний бухгалтер підприємства, що становить суспільний інтерес».

З метою належного виконання аудиторами та САД приписів статей 23, 26, 29 та 38 Закону затверджено зміни до форми подання Звітної інформації суб'єкта аудиторської діяльності про надані послуги (форма № 5).

Щодо нормативного забезпечення діяльності ОСНАД з суспільного нагляду за аудиторською діяльністю схвалено зміни до Статуту ОСНАД, затверджено зміни до кошторису державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» на 2025 рік, кошторис державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» на 2026 рік, Програму діяльності ОСНАД на 2026 рік та інші документи.

Контроль якості аудиторських послуг

Якість аудиту безпосередньо впливає на достовірність, надійність та прозорість фінансової звітності, що має вирішальне значення для зацікавлених сторін, таких як інвестори, регулятори, кредитори та керівництво компанії. Аудит, проведений у відповідності до МСА, надає обґрунтовану впевненість у тому, що фінансова звітність не містить суттєвих викривлень, спричинених як шахрайством, так і помилками.

Планом-графіком проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2025 рік (із змінами) було передбачено проведення перевірок 26 САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес. З САД, які були включені до плану-графіку:

- 21 САД визнано таким, що пройшов перевірку з контролю якості аудиторських послуг з обов'язковими до виконання рекомендаціями;

- три САД втратили право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становить суспільний інтерес;
- щодо одного САД складено акт про неможливість проведення перевірки.

Перевірку одного САД було розпочато в 2025 році та продовжено в наступному році.

Частка САД, включених до плану-графіку перевірок у 2025 році та охоплених контрольними заходами в загальній вартості наданих послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності за останній період відзвітований ними до ОСНАД, становила 45% (850,0 млн грн). При цьому частка таких САД у загальній кількості виконаних завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності у зазначеному вище періоді становила 24% (1 288 од.).

Середня тривалість перевірки за місцезнаходженням САД у 2025 році становила 10 робочих днів (2024 рік – 14 робочих днів).

Кількість аудиторських завдань, відібраних для перевірки, залишилась без змін та в середньому становила 3 завдання (2024 рік – 3 завдання).

У 2025 році перевірками було охоплено 64 завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності, аудиторські звіти за результатами виконання яких підписано 48 ключовими партнерами (2024 рік – 77 завдань та 62 ключових партнерів з аудиту).

В деяких випадках додатково обиралися окремі аспекти виконаних завдань з аудиту фінансової звітності.

Завдання для перевірки відбиралися Інспекцією з використанням ризик-орієнтованого підходу.

Детальна інформація про результати перевірок з контролю якості аудиторських послуг у 2025 році наведена у Додатку 2, який містить основні недоліки та тенденції, виявлені під час проведення перевірок в поточному році, а також надані рекомендації. Результати перевірок свідчать про стійку орієнтацію на підвищення якості аудиту та поступовий прогрес у конкретних сферах. Однак до цих результатів слід ставитися з обережністю, оскільки вони часто варіюються з року в рік, тому можуть свідчити про погіршення в окремих сферах, незважаючи на загальну тенденцію до підвищення якості аудиту. Водночас повторювані та нові недоліки як на рівні фірми, так і на рівні окремих завдань продовжують вказувати на сфери, де необхідні подальші покращення.

Здійснення дисциплінарних проваджень

Протягом звітного періоду Інспекцією за дорученнями Ради нагляду, проводилась перевірка відомостей про наявність ознак

професійного проступку у діях 18 САД, які мають право проводити аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес та п'яти аудиторів при провадженні аудиторської діяльності у складі таких САД.

Радою нагляду протягом звітного періоду:

- порушено 15 дисциплінарних справ, з яких 12 – стосовно САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та три – стосовно аудиторів при провадженні аудиторської діяльності у складі таких САД;
- відмовлено в порушенні дисциплінарних справ стосовно чотирьох САД.

Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності

Відповідно до вимог Закону з 01 січня 2023 року держателем та адміністратором Реєстру є ОСНАД, який забезпечує створення, функціонування та ведення Реєстру, а також здійснює його адміністрування.

Реєстр створено з урахуванням законодавства про публічні електронні реєстри з метою підключення Реєстру до публічних електронних реєстрів та системи електронної взаємодії електронних ресурсів для забезпечення обміну інформацією з іншими публічними електронними реєстрами.

Реєстр синхронізовано з функціонуванням електронного кабінету аудитора та САД. Внесення до Реєстру інформації (змін до неї) та видалення реєстрової інформації з Реєстру, здійснювалось через електронний кабінет аудитора та САД.

За звітній період до Реєстру здійснено 159 226 запитів.

Упродовж звітного періоду Інспекцією опрацьовано 1986 заяв, які були подані аудиторами та САД для їх реєстрації у Реєстрі, внесення до Реєстру інформації (змін до неї) та видалення реєстрової інформації з Реєстру, що надійшли до ОСНАД через електронний кабінет аудитора та САД.

Користувачі реєстровою інформацією мають можливість формувати запити на отримання витягів з Реєстру, пройшовши процедуру авторизації при формуванні запиту з Реєстру. Протягом 2025 року отримано 1 842 витяги з Реєстру.

Упродовж звітного періоду вживались заходи щодо усунення порушень вимог Закону щодо повноти, достовірності та своєчасності подання інформації про аудитора або САД для внесення до Реєстру, а саме:

за поданням Інспекції Радою нагляду прийняті рішення про скасування в Реєстрі реєстрації восьми САД через невідповідність їх правового статусу вимогам статті 5 Закону;

за поданням АПУ Радою нагляду прийнято рішення про скасування в Реєстрі реєстрації одного аудитора та одного САД через втрату ними доброї репутації;

за поданням Інспекції Радою нагляду прийняті рішення про призупинення права на провадження аудиторської діяльності щодо 548 аудиторів у зв'язку з неподанням ними інформації для внесення до Реєстру відповідно до вимог Закону, з них 48 аудиторів виконали вимоги приписів та поновили право на провадження аудиторської діяльності, шість аудиторів видалили реєстрову інформацію з Реєстру та скасували реєстрацію.

Станом на 31 грудня 2025 року в Реєстрі зареєстровано 2 764 аудитори, 754 САД, з яких 125 САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, з яких 60 САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Протягом звітного періоду в Реєстрі зареєстровано 55 аудиторів та 32 САД, скасовано реєстрацію 21 аудитора та 41 САД.

Нагляд за делегованими повноваженнями

Законом передбачена можливість делегування окремих повноважень із забезпечення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю АПУ та професійним організаціям аудиторів та бухгалтерів.

АПУ, за умови що її організаційна структура унеможливає виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів або втручання її органів управління у виконання делегованих повноважень, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень, делегуються такі повноваження:

- контроль якості аудиторських послуг САД, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, проведення інших перевірок, передбачених Законом;
- здійснення дисциплінарних проваджень щодо САД, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім САД, які здійснюють аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та аудиторів, крім випадків, визначених Законом.

Також АПУ та/або професійним організаціям аудиторів та бухгалтерів, за умови що їх організаційна структура унеможливає виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів або втручання їх органів управління на виконання делегованих

повноважень та які відповідають встановленим вимогам, можуть бути делеговані такі повноваження:

- контроль якості аудиторських послуг САД, які повідомили про намір здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності, проведення інших перевірок, передбачених Законом;
- контроль за безперервним професійним навчанням аудиторів.

Здійснення нагляду за виконанням АПУ делегованих повноважень реалізується ОСНАД, насамперед, шляхом участі членів Ради нагляду у роботі органів управління АПУ.

Так, в межах нагляду за виконанням делегованих повноважень члени Ради нагляду брали участь у 13 засіданнях Ради АПУ. В межах нагляду за виконання делегованих повноважень ОСНАД:

- отримано від АПУ звіти про виконання делегованих повноважень, з урахуванням звітів за результатами виконання кошторису АПУ за 2024 рік, за I квартал, I півріччя, 9 місяців 2025 року та про виконання кошторису АПУ в частині виконання делегованих повноважень за 2024 рік;
- надано рекомендації щодо дій, які необхідно здійснити АПУ для належного виконання делегованих повноважень;
- погоджено План-графік проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік;
- затверджено кошторис АПУ на 2026 рік в частині делегованих повноважень.

Протягом 2025 року ОСНАД проведено чотири перевірки виконання АПУ делегованих повноважень.

За результатами трьох перевірок виконання АПУ делегованих повноважень було надано рекомендації щодо усунення виявлених під час проведення контрольної перевірки виконання АПУ делегованих повноважень.

Крім цього, Радою нагляду було прийнято рішення про проведення комплексної перевірки АПУ у II кварталі 2026 року за період з 01 січня 2023 року по 01 січня 2026 року.

Атестації аудиторів

У 2025 році відповідно до Порядку складання іспитів при атестації аудиторів та Тимчасового порядку складання кваліфікаційного іспиту при атестації аудиторів, вжито заходів щодо організації та проведення іспитів при атестації аудиторів:

- організовано проведення восьми теоретичних іспитів «Міжнародні стандарти фінансової звітності» (проводився двічі на рік, у тому числі поза екзаменаційною сесією), «Основи

бухгалтерського обліку та економіки підприємства»; «Аудит»; «Фінансовий облік»; «Оподаткування»; «Фінансовий менеджмент». Деякі із зазначених іспитів проводилися вперше. Загалом протягом року у теоретичних іспитах взяло участь 154 особи з числа кандидатів в аудитори, а також практикуючих бухгалтерів та аудиторів;

- відбулися два кваліфікаційні іспити при атестації аудиторів. Загалом у кваліфікаційних іспитах взяло участь 219 кандидатів в аудитори.

За результатами складання кваліфікаційного іспиту у 2025 році визнано кваліфікаційну придатність 56 нових аудиторів.

На 2026 рік Комісією з атестації заплановано проведення при атестації аудиторів екзаменаційної сесії з восьми теоретичних іспитів, одного іспиту «Міжнародні стандарти фінансової звітності» поза екзаменаційною сесією, а також трьох кваліфікаційних іспитів відповідно до Тимчасового порядку складання кваліфікаційного іспиту при атестації аудиторів.

Разом з тим, здійснювалася просвітницька діяльність з питань атестації аудиторів, зокрема забезпечено організацію та проведення низки круглих столів із залученням провідних науковців, практиків, міжнародних та вітчизняних експертів, громадськості, проводилися відкриті лекції для студентства.

Протягом 2025 року здійснено організаційне, матеріально-технічне та методичне забезпечення 18 засідань Комісії з атестації, на яких вирішувалися питання організації проведення іспитів та затвердження їх результатів, міжнародного співробітництва, удосконалення нормативно правової бази, а також забезпечення безперервного професійного навчання аудиторів.

Актуальна інформація з питань атестації аудиторів та їх безперервного професійного навчання регулярно публікується на офіційному вебсайті ОСНАД.

Міжнародне співробітництво

ОСНАД, з 2019 року є повним членом Міжнародного форуму незалежних регуляторів аудиторської діяльності (IFIAR), набуваючи власний досвід з суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, у своїй діяльності використовує кращі європейські та світові практики в системі нагляду за аудиторською діяльністю.

Також з 2023 року ОСНАД має статус спостерігача Комітету європейських органів нагляду за аудиторською діяльністю (СЕАОВ). Статус спостерігача надається для участі у пленарних засіданнях СЕАОВ. Представники ОСНАД взяли участь у пленарних засіданнях СЕАОВ, які відбулися 18–19 березня, 01–02 липня та 18–19 листопада 2025 року у місті Брюссель, Королівство Бельгія.

З метою постійного обміну досвідом та запровадження кращих практик у національній сфері аудиту ОСНАД постійно приймає участь у заходах, організованих СЕАОВ, IFIAR, Центром реформування фінансової звітності Світового банку (CFRR) та Асоціацією присяжних сертифікованих бухгалтерів (ACCA). Забезпечувалась ефективна комунікація з проектом, що фінансується ЄС, «Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні» (EU-FAAR), яка посприяла подальшому розвитку сфери аудиту відповідно до кращих європейських практик, а також у допомозі здійснення перших кроків у впровадженні звітності зі сталого розвитку в Україні.

Представник ОСНАД є учасником робочої (переговорної) групи щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань корпоративного управління.

У березні 2025 року у місті Брюссель, Королівство Бельгія, представники ОСНАД взяли участь у двосторонній зустрічі України та Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 6 «Корпоративне право».

Також представники ОСНАД взяли участь у спільній конференції Міністерства фінансів Республіки Австрія та CFRR на тему: «Реформи фінансової звітності та реформи звітності зі сталого розвитку: навігація в зеленому та цифровому порядку денному». У межах конференції проведено окремі робочі зустрічі з менеджментом Програми вдосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та звітності про сталий розвиток (EAASURE), CFRR та глобальним керівництвом ACCA.

У квітні 2025 року у місті Берлін, Федеративна Республіка Німеччина, представники ОСНАД взяли участь у пленарному засіданні IFIAR. У межах пленарного засідання поглиблено співпрацю ОСНАД з членами IFIAR, зокрема німецьким органом нагляду за аудиторською діяльністю, взято участі у виборах органів управління IFIAR. Також, проведено двосторонні дискусії з членами IFIAR – представниками Німеччини, Нідерландів, Сполученого Королівства, Канади та Грузії, зокрема міжнародних партнерів поінформовано про особливості ринку аудиторських послуг в Україні та ситуацію в країні в цілому, а також висловлено подяку за підтримку українського народу у протистоянні збройній агресії російсько федерації. Крім цього, підписано Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між ОСНАД та Агентством нагляду за аудиторською діяльністю Польщі (PANA).

У жовтні 2025 року в межах співробітництва з IFIAR прийнято

участь в опитуванні щодо стану впровадження звітування зі сталого розвитку та надання впевненості щодо такої звітності.

У грудні 2025 року у місті Тірана, Албанія, представники ОСНАД взяли участь у четвертому регіональному форумі із забезпечення якості аудиту «Прогрес реформ у сфері нагляду за аудитом», що проводився в рамках Програми реформування та зміцнення бухгалтерського обліку «Шлях до Європи» з реформування бухгалтерського обліку та зміцнення інституцій для малих і середніх підприємств (REPARIS for SMEs) та Програми вдосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та звітності про сталий розвиток (EAASURE), CFRR.

Інформаційно-комунікаційні заходи

Інспекцією на виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 № 835 (із змінами):

оприлюднено публічну інформацію ОСНАД у формі відкритих даних із розділу «Всі розпорядники інформації» зазначеної постанови Кабінету Міністрів України та інформацію, яка підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних відповідно до Закону;

проведено інформаційний аудит інформації, яка знаходиться у володінні ОСНАД. Звіт про проведення інформаційного аудиту ОСНАД діяльністю у 2025 році оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.

У грудні 2025 року Інспекцією проведено вебіари на тему: «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності» та «Актуальні питання контролю якості аудиторських послуг та безперервного професійного навчання аудиторів».

За результатами аналізу щорічної інформація САД про надані послуги та відомостей з Реєстру складено та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД Звіт про стан аудиторської діяльності в Україні з 01 липня 2024 року по 30 червня 2025 року.

Також складено та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД Звіт з моніторингу якості ринку аудиторських послуг та конкуренції (за період з 01 січня 2021 року по 30 червня 2025 року).

Забезпечувалась діяльність Комітету з питань кращих практик організації системи контролю якості аудиторських послуг, як дорадчого органу при ОСНАД з питань вдосконалення політик і процедур та впровадження кращих практик внутрішньої організації САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний

інтерес.

Ресурси Інспекції із забезпечення якості

Станом на 31 грудня 2025 року кількість працівників Інспекції складала 24 особи. Протягом 2025 року перевірки з контролю якості аудиторських послуг, супровід процесу дисциплінарного провадження здійснювалися відділом контролю якості у складі 5 інспекторів. Зовнішні експерти до перевірок не залучалися.

Упродовж 2025 року з метою забезпечення реалізації пропозицій за результатами проведеної зовнішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності ОСНАД за 2024 рік, проведено внутрішню оцінку корупційних ризиків за такими напрямками діяльності ОСНАД:

проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг САД;

проведення перевірок відомостей, що містять ознаки професійного проступку аудиторів та САД, та здійснення дисциплінарних проваджень.

Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» опрацьовано Комісією з оцінки корупційних ризиків у діяльності та розглянуто на засіданні Ради нагляду.

Також для членів Ради нагляду та працівників Інспекції організовано онлайн-тренінг на тему: «Фінансова доброчесність на публічній службі».

Документообіг в Інспекції реалізовується шляхом використання електронного кабінету аудитора та САД, електронного кабінету кандидата в аудитори, електронного листування, поштового зв'язку, послуг системи електронного документообігу «АСКОД», сервісу електронного документообігу «АСКОД Онлайн» та підсистеми «Електронний суд».

Протягом 2025 року до ОСНАД надійшло: 79 документів органів судової влади (рішення, ухвали, повістки тощо), 116 звернень міністерств та відомств, 1090 запитів юридичних та фізичних осіб та здійснюється систематичне спілкування з міжнародними організаціями шляхом електронного листування.

Інспекцією було розглянуто запити, опрацьовано та надано в загальній кількості 1049 відповідей, зокрема надання запитуваної інформації, листування з питань контролю якості аудиторських послуг та питань реєстрової інформації у Реєстрі.

В запитах були порушені питання щодо вимог і порядку застосування окремих норм Закону та дотримання норм МСА, питання з контролю якості аудиторських послуг, питання реєстрової інформації Реєстру тощо.

У 2025 році кошторис ОСНАД виконано у повному обсязі за надходженнями у сумі 64 616 тис. грн (без залишку коштів на початок періоду), порівняно з запланованими 46 220 тис. грн (без залишку коштів на початок періоду) та за витратами у сумі 38 041 тис. грн (без витрат майбутніх періодів), порівняно з запланованими 46 223 тис. грн (без витрат майбутніх періодів). Детально інформація про виконання кошторису додається (Додаток 3).

Додаток 1. Звіт про виконання Програми діяльності Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю на 2025 рік

№ з/п	Завдання	Виконавець	Термін виконання	Результат
Забезпечення прозорості та публічності діяльності ОСНАД				
1.	Підготовка, схвалення та оприлюднення щорічного звіту про діяльність ОСНАД за 2024 рік та результати системи забезпечення якості, у тому числі, інформації про проведені перевірки, надані рекомендації, перевірку їх виконання, вжиті заходи та накладені стягнення щодо аудиторів та САД, інформацію про виконання щорічної програми, основні показники виконання кошторису ОСНАД та ресурси, залучені для виконання функцій.	Рада нагляду Інспекція	II квартал 2025 року	Звіт про діяльність ОСНАД за 2024 рік затверджено протокольним рішенням Ради нагляду (протокол засідання від 30 травня 2025 року № 7/83) та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
2.	Підготовка, схвалення та оприлюднення щорічної інформації про стан аудиторської діяльності в Україні, у тому числі, за результатами поданої САД до ОСНАД інформації про надані послуги протягом періоду, що настав 1 липня 2024 року та закінчився 30 червня 2025 року.	Рада нагляду Інспекція	IV квартал 2025 року	Звіт про стан аудиторської діяльності в Україні за період з 01 липня 2024 року по 30 червня 2025 року затверджено протокольним рішенням Ради нагляду (протокол засідання від 12 грудня 2025 року № 16/92) та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.

3.	Схвалення та оприлюднення звіту за результатами моніторингу ринку аудиторських послуг та конкуренції.	Інспекція	IV квартал 2025 року	Звіт за результатами моніторингу ринку аудиторських послуг та конкуренції затверджено протокольним рішенням Ради нагляду (протокол засідання від 19 грудня 2025 року № 17/93) та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
4.	Підготовка, схвалення та оприлюднення програми діяльності ОСНАД на 2026 рік.	Рада нагляду Інспекція	IV квартал 2025 року	Програму діяльності ОСНАД на 2026 рік затверджено протокольним рішенням Ради нагляду від 31 жовтня 2025 року № 14/90 та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
5.	Підготовка та схвалення кошторису ОСНАД на 2026 рік.	Рада нагляду Інспекція	IV квартал 2025 року	Кошторис ОСНАД на 2026 рік затверджено рішенням Ради нагляду від 31 жовтня 2025 року № 9/14/90 та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
6.	Формування, затвердження та оприлюднення плану-графіку перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік.	Інспекція	IV квартал 2025 року	План-графік перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік затверджено наказом від 07 листопада 2025 року № 79-кя та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
7.	Формування, затвердження та оприлюднення плану-графіку відстеження виконання наданих рекомендацій за результатами перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік.	Інспекція	IV квартал 2025 року	План-графік відстеження виконання наданих рекомендацій за результатами перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік затверджено наказом від 07 листопада 2025 року № 80-кя та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
8.	Формування плану-графіку повних перевірок дотримання аудиторами вимог щодо безперервного професійного навчання на 2026 рік.	Інспекція	IV квартал 2025 року	План-графік повних перевірок дотримання аудиторами вимог щодо безперервного професійного навчання на 2026 рік затверджено наказом від 12 грудня 2025 року № 14-ат «Про затвердження плану-графіка проведення повних перевірок дотримання аудиторами

				вимог щодо безперервного професійного навчання на 2026 рік».
Здійснення заходів, направлених на підтримку аудиторської діяльності на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки				
9.	Моніторинг ризиків системи суспільного нагляду та аудиторської діяльності, зумовлених військовою агресією проти України та оперативне реагування для мінімізації негативних наслідків.	Рада нагляду Інспекція	протягом дії воєнного стану	Моніторинг ризиків системи суспільного нагляду та аудиторської діяльності, зумовлених військовою агресією проти України, здійснюється на постійній основі шляхом аналізу ситуації на ринку аудиторських послуг, дослідження ділової активності аудиторів та САД, вивчення інформації з відкритих джерел тощо, в тому числі і щодо непов'язаності осіб, зареєстрованих в Реєстрі, з країною, що здійснює збройну агресію проти України.
10.	Формування пропозицій для органів державної влади щодо широкого залучення незалежних аудиторів до заходів післявоєнного відновлення економіки.	Рада нагляду Інспекція	протягом року	Завдання враховувалось при опрацюванні документів, які надходили на опрацювання Інспекції.
11.	Проведення заходів з висвітлення актуальних питань провадження аудиторської діяльності у період воєнного стану.	Інспекція	протягом дії воєнного стану	Окремі питання висвітлювались під час проведення вебінарів
Забезпечення європейської інтеграції в межах повноважень ОСНАД				
12.	Формування пропозицій для забезпечення інтеграції ОСНАД до системи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю Європейського Союзу, сприяння євроінтеграційним процесам, створення умов для		протягом року	Представник ОСНАД є учасником робочої (переговорної) групи щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань корпоративного управління (розпорядження Кабінету Міністрів

	формування єдиного ринку аудиторських послуг України та ЄС, у тому числі:			України від 01 жовтня 2025 року № 1082-р).
12.1.	забезпечення двостороннього співробітництва з Комітетом європейських органів нагляду за аудиторською діяльністю та органами суспільного нагляду за аудиторською діяльністю країн ЄС, а також органами суспільного нагляду за аудиторською діяльністю країн Східного партнерства;	Рада нагляду Інспекція	постійно	12–13 березня 2025 року у місті Брюссель, Королівство Бельгія, представники ОСНАД взяли участь у двосторонній зустрічі України та Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 6 «Корпоративне право».
12.2.	Супроводження переговорного процесу вступу України до Європейського Союзу щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань аудиту.	Рада нагляду Інспекція	протягом року	18–19 березня, 01–02 липня та 18–19 листопада 2025 року представник ОСНАД взяв участь у пленарних засіданнях Комітету європейських органів нагляду за аудиторською діяльністю (Committee of European Auditing Oversight Bodies, CEAOB), які проходили у місті Брюссель, Королівство Бельгія.
12.3.	супроводження процесу оцінювання еквівалентності та адекватності систем суспільного нагляду, забезпечення якості, розслідувань і санкцій в Україні вимогам статей 29, 30 та 32 Директиви Європейського Парламенту та Ради від 17 травня 2006 року № 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річної	Рада нагляду Інспекція	протягом року	

	звітності та консолідованої звітності.			
13.1.	Забезпечення реалізації Стратегії запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку, зокрема досягнення цілей та виконання завдань, відповідальним виконавцем яких визначено ОСНАД.	Рада нагляду Інспекція	протягом року	Надано до Міністерства фінансів України пропозиції до Закону, розроблені з метою імплементації положень Директиви Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року № 2022/2464/ЄС, в частині регулювання надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку.
13.2.	Участь в підготовці пропозицій щодо внесення змін до законодавства щодо імплементації положень Директиви Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року № 2022/2464/ЄС, в частині регулювання надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку.	Рада нагляду Інспекція	протягом року	
Забезпечення реалізації повноважень у сфері регулювання аудиторської діяльності				
14.	Супроводження проходження в органах влади та Верховній Раді України законопроекту про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», ініційованого з метою запровадження та врегулювання питання порядку надання аудиторських послуг з надання впевненості щодо звітності зі	Рада нагляду Інспекція	II-IV квартали 2025 року	Взято участь в опрацюванні в Міністерстві фінансів України пропозицій та зауважень, що надійшли до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері аудиторської діяльності», оприлюдненого на вебсайті Міністерства фінансів України 07 березня 2025 року.

	сталого розвитку, організація та проведення заходів щодо роз'яснення його норм.			Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері аудиторської діяльності» зареєстровано у Верховній Раді України 05 вересня 2025 року (номер реєстрації 14016).
15.	Підготовка проєктів нормативно-правових актів та актів ОСНАД в частині надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку та формування ефективного механізму здійснення контролю за якістю надання таких аудиторських послуг.	Рада нагляду Інспекція	II-IV квартали 2025 року	Завдання буде виконуватись після прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері аудиторської діяльності».
16.	Формування та внесення пропозицій органам державної влади щодо формування та реалізації державної політики у сфері аудиторської діяльності, у тому числі:			Проводилась експертиза законопроектів і підзаконних нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності, зокрема: проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо запровадження звітності із сталого розвитку» (лист про погодження від 18 лютого 2025 року № 04-06/161); проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері аудиторської діяльності» (лист про погодження від 12 березня 2025 року № 04-06/232);
16.1.	підготовка пропозицій з удосконалення нормативно-правових актів з питань регулювання аудиторської діяльності, контролю якості аудиторських послуг, реєстрації аудиторів та САД та атестації аудиторів;	Рада нагляду Інспекція	постійно	
16.2.	участь у проведенні експертизи законопроектів і нормативно-правових актів з	Рада нагляду Інспекція	постійно	

	питань аудиторської діяльності.			<p>проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання хмарних послуг» (лист про погодження від 01 жовтня 2025 року № 04-06/868);</p> <p>проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році» (реєстр. № 14097 від 01 жовтня 2025 року);</p> <p>проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 9 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо спрощення оформлення первинних документів з надання послуг;</p> <p>проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2024 року № 987» (лист про погодження від 09 вересня 2025 року № 04-05/801);</p> <p>розпорядження Кабінету Міністрів України «Про підключення публічних електронних реєстрів до системи електронної взаємодії електронних ресурсів та внесення публічних електронних реєстрів до Реєстру публічних електронних реєстрів» (лист про погодження від 16 травня 2025 року № 04-06/446);</p> <p>проектів рішень НКЦПФР «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22</p>
--	---------------------------------	--	--	---

				<p>липня 2021 року № 555» та «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо порядку подання фінансової звітності», оприлюднених на вебсайті НКЦПФР .</p> <p>Представник ОСНАД приймав участь в засіданнях Комітету НКЦПФР з питань фінансового моніторингу та контролю фінансової звітності.</p>
17.	Забезпечення якості аудиторських послуг, у тому числі:			<p>Планом-графіком перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2025 рік (із змінами) передбачена перевірка 26 САД, з них:</p> <p>21 – пройшли перевірку з обов'язковими до виконання рекомендаціями;</p> <p>1 – складено акт про неможливість проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг;</p> <p>3 – втрата САД права проведення обов'язкового аудиту ПСІ до початку перевірки;</p> <p>1 – перевірку розпочато у поточному році й продовжено наступного року.</p> <p>Забезпечено відстеження виконання обов'язкових до виконання рекомендацій 15 САД.</p> <p>04 грудня 2025 року в межах вебінару ОСНАД «Актуальні питання контролю якості аудиторських послуг та безперервного професійного навчання аудиторів» висвітленні ключові спостереження інспекторів при проведенні перевірок з контролю якості аудиторських</p>
17.1.	проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;	Інспекція	протягом року, відповідно до затвердженого плану-графіку	
17.2.	проведення відстеження виконання наданих суб'єктам аудиторської діяльності за результатами перевірок з контролю якості аудиторських послуг обов'язкових до виконання рекомендацій та результатів їх впровадження;	Інспекція	протягом року	
17.3.	проведення (організація) за можливості двох заходів з розповсюдження кращого досвіду організації внутрішніх систем контролю якості;	Інспекція	протягом року	

17.4.	здійснення дисциплінарних проваджень стосовно суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та аудиторів, при провадженні аудиторської діяльності у складі таких суб'єктів аудиторської діяльності, застосування стягнень до аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності за вчинення професійних проступків;	Рада нагляду	постійно	<p>послуг у 2025 році разом із наданням практичних рекомендацій з удосконалення систем управління якістю аудиторських фірм.</p> <p>29 грудня 2025 року в межах вебінару «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності» висвітлені практичні питання застосування МСА 240, недоліки, які найчастіше встановлюються Інспекцією під час перевірок з контролю якості аудиторських послуг, а також ключові зміни в МСА 240 (переглянутому) та їх вплив на планування й виконання аудиту.</p> <p>Протягом звітного періоду Інспекцією здійснювалась перевірка відомостей про наявності ознак професійного проступку у діях аудиторів та САД за дорученнями Ради нагляду:</p> <p>наданими у 2024 році щодо дій семи САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;</p> <p>наданими у 2025 році щодо дій одинадцяти САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та п'яти аудиторів, при провадженні аудиторської діяльності у складі таких САД.</p> <p>Радою нагляду протягом звітного періоду:</p> <p>порушено 15 дисциплінарних справ, з яких 12 – стосовно САД, які мають право</p>
17.5.	супроводження процесу підготовки до розгляду матеріалів дисциплінарних проваджень та реалізації стягнень.	Інспекція	постійно	

			<p>проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, (до одного з яких стягнення застосовано двічі) та три – стосовно аудиторів при провадженні аудиторської діяльності у складі таких САД;</p> <p>відмовлено в порушенні дисциплінарних справ стосовно чотирьох САД.</p> <p>За результатами розгляду дисциплінарних справ протягом звітного періоду Радою нагляду прийнято:</p> <p>дев'ять рішень про застосування стягнень у вигляді попередження (рішення Ради нагляду від 28 березня 2025 року № 1.1/5/81, № 1.2/5/81, № 1.3/5/81, від 01 серпня 2025 року № 2.3/10/86, № 2.5/10/86, № 2.6/10/86, № 2.7/10/86 та від 26 жовтня 2025 року № 3.1/12/88, № 3.2/12/88) до семи САД (до одного з яких стягнення застосовано двічі) та одного аудитора;</p> <p>рішення про застосування стягнення у вигляді зупинення права на надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності на строк один рік (рішення Ради нагляду від 18 лютого 2025 року № 1.3/3/79) до одного САД;</p> <p>рішення про застосування стягнення у вигляді зупинення права на надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності на строк два роки (рішення Ради нагляду від 30 травня 2025 року № 2.2/7/83) до одного САД;</p>
--	--	--	--

				<p>рішення про застосування стягнення у вигляді видалення реєстрової інформації з Реєстру та скасування реєстрації (рішення Ради нагляду від 18 лютого 2025 року № 1.1/3/79) до одного САД;</p> <p>рішення про застосування стягнення у вигляді заборони аудиторів підписувати аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, комбінованої фінансової звітності) на строк шість місяців (рішення Ради нагляду від 18 лютого 2025 року № 1.2/3/79) до одного аудитора за вчинення професійного проступку при провадженні аудиторської діяльності у складі САД, який має право проводити аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;</p> <p>п'ять рішень про закриття дисциплінарних справ (рішення Ради нагляду від 30 травня 2025 року № 2.1/7/83, від 01 серпня 2025 року № 2.1/10/86, № 2.2/10/86, № 2.4/10/86, від 19 грудня 2025 року № 2/17/93) щодо трьох САД та двох аудиторів.</p>
18.	Забезпечення функціонування Реєстру відповідно до вимог закону, у тому числі:			<p>За звітний період до Реєстру здійснено 159 226 запитів.</p> <p>Упродовж звітного періоду Інспекцією: опрацьовано 1986 заяв, які були подані аудиторами та САД для їх реєстрації у Реєстрі, внесення до Реєстру інформації (змін до неї) та видалення реєстрової інформації з Реєстру, що надійшли до ОСНАД через електронний кабінет</p>
18.1.	ведення Реєстру, а також здійснення його адміністрування;	Інспекція	постійно	
18.2.	моніторинг повноти, достовірності та своєчасності подання інформації про	Інспекція	постійно	

	аудитора та САД, що має містись у Реєстрі;			аудитора та САД;
18.3.	вжиття заходів щодо усунення порушень вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» щодо повноти, достовірності та своєчасності подання інформації про аудитора або САД для внесення до Реєстру.	Рада нагляду Інспекція	постійно	<p>підготовлено та надано 204 довідки з Реєстру у зв'язку з надходженням до ОСНАД запитів від аудиторів, САД та інших осіб на отримання реєстрової інформації з Реєстру.</p> <p>Користувачі реєстровою інформацією мають можливість формувати запити на отримання витягів з Реєстру, пройшовши процедуру авторизації при формуванні запиту з Реєстру. Протягом 2025 року отримано 1 842 витяги з Реєстру.</p> <p>Інспекцією проводилась роз'яснювальна робота з аудиторами та представниками САД з метою дотримання ними вимог Закону щодо повноти, достовірності та своєчасності подання інформації до Реєстру шляхом розміщення інформаційних повідомлень на офіційному вебсайті ОСНАД, а також листування та безпосереднього спілкування по телефону.</p> <p>Упродовж звітнього періоду вживались заходи щодо усунення порушень вимог Закону щодо повноти, достовірності та своєчасності подання інформації про аудитора або САД для внесення до Реєстру, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> за поданням Інспекції Радою нагляду прийняті рішення про скасування в Реєстрі реєстрації восьми САД через невідповідність їх правового статусу вимогам статті 5 Закону; за поданням АПУ Радою нагляду прийнято рішення про скасування в Реєстрі реєстрації одного аудитора та

				<p>одного САД через втрату ними доброї репутації;</p> <p>за поданням Інспекції Радою нагляду прийняті рішення про призупинення права на провадження аудиторської діяльності щодо 548 аудиторів у зв'язку з неподанням ними інформації для внесення до Реєстру відповідно до вимог Закону та неусунення порушення вимог Закону щодо повноти подання такої інформації протягом двох місяців після винесення приписів відповідно до частини дев'ятої статті 22 Закону, з них 48 аудиторів виконали вимоги приписів та поновили право на провадження аудиторської діяльності, шість аудиторів видалили реєстрову інформацію з Реєстру та скасували реєстрацію.</p> <p>Станом на 31 грудня 2025 року в Реєстрі зареєстровано 2 764 аудитори, 754 САД, з яких 125 САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, з яких 60 САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.</p> <p>Протягом звітного періоду в Реєстрі зареєстровано 55 аудиторів та 32 САД, та скасовано реєстрацію 21 аудитора та 41 САД.</p>
19.	Забезпечення контролю за безперервним професійним навчанням аудиторів, у тому числі:			<p>Протягом червня 2025 року вжито попередніх заходів щодо моніторингу своєчасності подання аудиторами інформації про проходження</p>

19.1.	моніторинг своєчасності подання інформації про проходження безперервного професійного навчання;	Інспекція	постійно	безперервного професійного навчання, зокрема здійснено інформування аудиторів через офіційний вебсайт ОСНАД щодо необхідності своєчасного звітування, а також направлено понад 600 аудиторам відповідних адресних нагадувань.
19.2.	здійснення заходів контролю за безперервним професійним навчанням аудиторів;	Інспекція	III-IV квартали 2025 року	Відповідно Порядку здійснення контролю за безперервним професійним навчанням аудиторів, затвердженого рішенням Ради нагляду від 13 грудня 2024 року № 3/11/76, проведено моніторинг дотримання аудитором вимог щодо подання через електронний кабінет до 01 липня 2025 року звітної інформації про проходження безперервного професійного навчання за 2024 рік та автоматичну перевірку щодо обсягу і тривалості проходження безперервного професійного навчання.
19.3.	вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» щодо проходження аудитором безперервного професійного навчання.	Рада нагляду Інспекція	постійно	За результатами проведеного моніторингу виявлено, що станом на 08 липня 2025 року 160 аудиторів не дотрималися вимог Закону щодо подання через електронний кабінет інформації про проходження безперервного професійного навчання за 2024 рік. За результатами вжито відповідних заходів впливу, зокрема винесено 73 приписи щодо необхідності усунення порушень вимог Закону та неприпустимості їх повторення у частині неподання інформації про проходження безперервного професійного. Станом на 31 грудня 2025 року 41 аудитор виконав вимоги приписів.

				<p>За результатами автоматичної перевірки виявлено, що станом на 01 жовтня 2025 року 522 аудитори не дотрималися вимог Закону щодо проходження протягом 2024 року безперервного професійного навчання в обсязі, визначеному законодавством, та відповідного трирічного періоду, який включає попередні два календарні роки. При цьому, враховуючи вимоги пункту 19 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, відповідних заходів впливу до таких аудиторів не застосувалось.</p>
20.	Здійснення нагляду за впровадженням МСА, забезпечення фінансування їх перекладу на державну мову, експертизи та редагування.	Рада нагляду Інспекція	протягом року	<p>Протягом звітного періоду Інспекцією забезпечено переклад Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2022 року) та Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) (видання 2024 року).</p> <p>Також виконується переклад Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2023–2024 років) та Міжнародного стандарту з надання впевненості із сталого розвитку 5000, (Загальні вимоги до завдань з надання впевненості із сталого розвитку) відповідно до текстів оригіналу отриманих листом Міністерства фінансів України.</p>

21.	Методологічне забезпечення професійної кваліфікації аудиторів, у тому числі:			<p>Забезпечено ухвалення Комісією з атестації всіх необхідних рішень для забезпечення організації іспитів при атестації аудиторів у 2025 році.</p> <p>Протягом 2025 року забезпечено організацію та проведення 8 теоретичних іспитів при атестації аудиторів, а саме: «Міжнародні стандарти фінансової звітності» (проводився двічі на рік, у тому числі поза екзаменаційною сесією), «Основи бухгалтерського обліку та економіки підприємства»; «Аудит»; «Фінансовий облік»; «Оподаткування»; «Фінансовий менеджмент». Деякі із зазначених іспитів проводилися вперше. Загалом протягом року у теоретичних іспитах взяло участь 154 особи з числа кандидатів в аудитори, а також практикуючих бухгалтерів та аудиторів.</p> <p>Також, у 2025 році забезпечено організацію та проведення двох кваліфікаційних іспитів при атестації аудиторів. Загалом у кваліфікаційних іспитах взяло участь 219 кандидатів в аудитори.</p> <p>За результатами складання кваліфікаційного іспиту у 2025 році визнано кваліфікаційну придатність 56 нових аудиторів.</p> <p>Забезпечено планування Комісією з атестації проведення у 2026 році при атестації аудиторів екзаменаційної сесії з восьми теоретичних іспитів, одного іспиту «Міжнародні стандарти фінансової звітності» поза екзаменаційною сесією, а</p>
21.1.	організація проведення кваліфікаційних іспитів;	Інспекція	III-IV квартали 2025 року	
21.2.	організація проведення екзаменаційної сесії;	Інспекція	IV квартал 2025 року	
21.3.	організація проведення теоретичного іспиту «Міжнародні стандарти фінансової звітності» поза екзаменаційною сесією;	Інспекція	III квартал 2025 року	
21.4.	проведення (організація) за можливості двох заходів з обговорення актуальних питань атестації аудиторів, набуття кандидатами в аудитори практичного досвіду аудиторської діяльності та проведення безперервного професійного навчання аудиторів;	Інспекція	протягом року	
21.5.	реалізація Концепції гармонізації процесів атестації аудиторів та здобуття вищої освіти;	Інспекція	протягом року	
21.6.	організація розроблення та затвердження професійних стандартів «Головний бухгалтер підприємства, що становить суспільний інтерес», «Бухгалтер дипломований», «Бухгалтер».	Інспекція	протягом року	

			<p>також трьох кваліфікаційних іспитів відповідно до Тимчасового порядку.</p> <p>Під час спільної конференції Міністерства фінансів Республіки Австрія і Центру реформи фінансової звітності Світового банку (CFRR) на тему: «Реформи фінансової звітності та реформи звітності зі сталого розвитку: навігація в зеленому та цифровому порядку денному» 17 березня 2025 року проведено робочу зустріч з представниками провідних закладів вищої освіти, Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (ACCA) менеджментом EAASURE від CFRR щодо можливостей реалізації завдань Концепції гармонізації процесів атестації аудиторів та здобуття вищої освіти в межах EAASURE.</p> <p>Протягом 2025 року забезпечено організацію та проведення трьох засідань Галузевої ради з розроблення професійних стандартів у сфер бухгалтерського обліку та аудиту. У межах засідань обговорювалися проекти професійних стандартів, що розробляються ОСНАД, Міністерством фінансів України та іншими розробниками, а також можливості участі Галузевої ради у розробленні стандартів вищої освіти за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування», зокрема формувалися пропозиції щодо предметної області вказаного стандарту на бакалаврському рівні вищої освіти, застереження щодо запровадження Єдиного державного комплексного іспиту для цієї спеціальності,</p>
--	--	--	--

			<p>а також інформація щодо обов'язкової сертифікації бухгалтерів.</p> <p>26 червня 2025 року в межах відповідної ініціативи Галузевої ради з розроблення професійних стандартів у сфері бухгалтерського обліку та аудиту відбувся інформаційний захід «Професійні стандарти – крок до професійної мобільності у вітчизняному та європейському просторі». Основною метою заходу стало обговорення питання значення професійних стандартів та особливостей їх розроблення, зокрема для сфери бухгалтерського обліку та аудиту.</p> <p>02 та 11 липня 2025 року в продовження відповідної ініціативи Галузевої ради з розроблення професійних стандартів у сфері бухгалтерського обліку та аудиту під егідою CFRR відбулися інформаційні заходи та тему «Фундаментальна роль Міжнародних освітніх стандартів, виданих Міжнародною федерацією бухгалтерів, в освіті бухгалтерів та аудиторів» та «Шлях до вдосконалення навчальних програм з бухгалтерського обліку та аудиту у вищих навчальних закладах – польський досвід».</p> <p>Заходи було зосереджено на обговоренні Міжнародних освітніх стандартів (IES), прийнятих Міжнародною федерацією бухгалтерів (IFAC), та їхнього фундаментального значення в розробці освітніх програм на університетському рівні, аспектів впровадження цих стандартів професійними бухгалтерськими організаціями (РАО) на</p>
--	--	--	--

			<p>рівні безперервного професійного розвитку (CPD), вдосконалення освітніх програм для бухгалтерів та аудиторів в університетах Польщі, зокрема в рамках програми «FRTAP Poland» Світового банку, з акцентом на підходах до виявлення прогалин та впровадження сучасних практик, узгодження з IES та вимогами Європейського Союзу, а також акредитації цих програма професійними організаціями з урахуванням підходу Варшавської школи економіки.</p> <p>З метою забезпечення сприятливих умов для самореалізації військовослужбовців та інших категорій громадян в професії аудитора, Радою нагляду затверджено Програму соціальної підтримки при атестації аудиторів (рішення від 15 серпня 2025 року № 4/11/87) та Порядок використання коштів на фінансування заходів за Програмою (рішення від 26 вересня 2025 року № 7/12/88), якими передбачено створення ефективного фінансового механізму соціальної підтримки в процесі здобуття професійної кваліфікації аудитора.</p> <p>15 липня 2025 року професійні стандарти «Головний бухгалтер підприємства, що становить суспільний інтерес», «Бухгалтер дипломований», «Бухгалтер», зареєстровано в Реєстрі кваліфікацій.</p> <p>09 листопада 2025 року в межах XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Внесок молодих вчених у</p>
--	--	--	---

				<p>розбудову сучасного менеджменту підприємств» для студентів, аспірантів та молодих вчених презентовано процес атестації аудиторів в Україні.</p> <p>04 грудня 2025 року в межах вебінару ОСНАД «Актуальні питання контролю якості аудиторських послуг та безперервного професійного навчання аудиторів» підведено проміжні підсумки щодо здійснення у 2025 році заходів контролю за безперервним професійним навчанням аудиторів.</p>
22.	Забезпечення міжнародного співробітництва в межах повноважень ОСНАД, у тому числі:			<p>У січні 2025 року у місті Лондон, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії, в рамках поглиблення співпраці за напрямками тристороннього меморандуму, укладеного між АССА, Міністерством фінансів України та ОСНАД, відбулась робоча зустріч представника ОСНАД з представниками АССА.</p>
22.1.	організація процесу обміну інформацією та участь у діяльності робочих органів IFIAR;	Інспекція	протягом року	
22.2.	забезпечення співпраці з міжнародними професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів.	Інспекція	протягом року	<p>12–13 березня 2025 року у місті Брюссель, Королівство Бельгія, представники ОСНАД взяли участь у двосторонній зустрічі України та Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 6 «Корпоративне право».</p> <p>18–19 березня, 01–02 липня та 18-19 листопада 2025 року у місті Брюссель, Королівство Бельгія, представник ОСНАД взяв участь у пленарних засіданнях СЕАОВ. Статус спостерігача СЕАОВ для</p>

			<p>участі в пленарних засіданнях СЕАОВ дає ОСНАД можливість поглибити співпрацю ОСНАД з СЕАОВ та встановити відносини з органами суспільного нагляду за аудиторською діяльністю країн-членів ЄС з метою обміну досвідом та вивчення кращих практик.</p> <p>17–19 березня 2025 року у місті Відень, Республіка Австрія, представники ОСНАД взяли участь у спільній конференції Міністерства фінансів Республіка Австрія та CFRR на тему: «Реформи фінансової звітності та реформи звітності зі сталого розвитку: навігація в зеленому та цифровому порядку денному». У межах конференції проведено окремі робочі зустрічі з менеджментом Програми вдосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та звітності про сталий розвиток (EAASURE), CFRR та глобальним керівництвом АССА.</p> <p>20 березня 2025 року у місті Варшава, Республіка Польща, представниками ОСНАД проведено робочу зустріч з керівництвом АССА Польщі, України та країн Балтії.</p> <p>07–10 квітня 2025 року у місті Берлін, Федеративна Республіка Німеччина, представники ОСНАД взяли участь у пленарному засіданні IFIAR. У межах пленарного засідання поглиблено співпрацю ОСНАД з членами IFIAR, зокрема німецьким органом нагляду за аудиторською діяльністю, взято участі у виборах органів управління IFIAR. Також,</p>
--	--	--	---

			<p>проведено двосторонні дискусії з членами IFIAR – представниками Німеччини, Нідерландів, Сполученого Королівства, Канади та Грузії, зокрема міжнародних партерів поінформовано про особливості ринку аудиторських послуг в Україні та ситуацію в країні в цілому, а також висловлено подяку за підтримку українського народу у протистоянні збройній агресії російсько федерації. Крім цього, підписано Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між ОСНАД та Агентством нагляду за аудиторською діяльністю Польщі (PANA).</p> <p>3–5 червня 2025 року у місті Франкфурт, Федеративна Республіка Німеччина, представник ОСНАД взяв участь у щорічній конференції, що проходилась XBRL Europe.</p> <p>У серпні 2025 року в межах співробітництва з IFIAR прийнято участь в щорічному опитуванні щодо результатів перевірок з контролю якості аудиторських послуг.</p> <p>У жовтні 2025 року в межах співробітництва з IFIAR прийнято участь в опитуванні щодо стану впровадження звітування зі сталого розвитку та надання впевненості щодо такої звітності.</p> <p>09–10 грудня 2025 року у місті Тірана (Албанія) представники ОСНАД взяли участь у четвертому регіональному форумі із забезпечення якості аудиту «Прогрес реформ у сфері нагляду за аудитом», що проводився в рамках Програми</p>
--	--	--	--

				реформування та зміцнення бухгалтерського обліку «Шлях до Європи» з реформування бухгалтерського обліку та зміцнення інституцій для малих і середніх підприємств (REPARIS for SMEs) та EAASURE від CFRR.
23.	Забезпечення функціонування інформаційно-аналітичної системи ОСНАД та інформаційно-комунікаційної системи «Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності» з метою реалізації повноважень з суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, у тому числі:			Забезпечується підтримка функціонування інформаційно-аналітичної системи ОСНАД та інформаційно-комунікаційної системи «Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності» в актуальному стані. Забезпечено удосконалення електронного кабінету в частині розробки функціоналу: для проведення аналізу САД у яких призупинено право аудиторів на провадження аудиторської діяльності; для проведення аналізу САД яким тимчасово зупинено право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності та/або обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, до виконання наданих рекомендацій, за результатами пройденої перевірки з контролем якості аудиторських послуг; для проведення моніторингу дотримання аудиторами вимог щодо подання через електронний кабінет звітної інформації про проходження безперервного професійного навчання; для проведення автоматичної перевірки дотримання аудиторами вимог щодо
23.1.	створення комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) та доопрацювання програмного забезпечення Реєстру;	Інспекція	протягом року	
23.2.	розвиток електронної системи комунікації з аудиторами, САД та іншими фізичними та юридичними особами через електронний кабінет;	Інспекція	протягом року	
23.3.	удосконалення та розширення функціоналу електронної системи із забезпечення процесу атестації аудиторів.	Інспекція	протягом року	

				<p>обсягу і тривалості проходження безперервного професійного навчання; для забезпечення проведення повних перевірок дотримання аудиторами вимог щодо безперервного професійного навчання.</p> <p>Забезпечено доопрацювання Реєстру в частині оприлюднення інформації про перебування САД у розділах «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес» із зазначенням дат внесення та видалення реєстрової інформації до/з відповідного розділу.</p>
24.	Делегування повноважень з контролю якості аудиторських послуг САД, які повідомили про намір здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності, або повноважень з контролю за безперервним професійним навчанням аудиторів.	Рада нагляду	протягом року, у разі надходжень звернень від Аудиторської палати України або професійних організацій аудиторів та бухгалтерів	Звернень від АПУ або професійних організацій аудиторів та бухгалтерів у звітному періоді не надходило.
25.	Забезпечення статистичних спостережень за ринком аудиторських послуг, у тому числі:			Здійснювався моніторинг своєчасності подання та повноти звітної інформації САД про надані послуги.
25.1	моніторинг своєчасності подання та повноти звітної	Інспекція	IV квартал 2025 року	Здійснювалася технічна та консультаційна підтримка САД щодо

	інформації САД про надані послуги;			подання звітної інформації про надані послуги.
25.2	здійснення заходів контролю за повнотою та якістю поданої звітної інформації САД про надані послуги;	Інспекція	протягом року	За результатами здійснення заходів з контролю за повнотою та якістю поданої звітної інформації САД про надані послуги за попередні періоди, Інспекцією упродовж звітного періоду до АПУ направлені:
25.3	моніторинг ризиків в діяльності САД з метою складання (перегляду) плану-графіку перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок;	Інспекція	протягом року	<p>відомості щодо ознак професійного проступку у діях:</p> <p>90 САД, які не подали до ОСНАД звітну інформацію про надані послуги протягом періоду, що настав 01 січня 2022 року та закінчився 30 червня 2023 року та/або періоду, що настав 1 липня 2023 року та закінчився 30 червня 2024 року;</p> <p>відомості щодо ознак професійного проступку у діях трьох САД, які згідно поданої звітної інформації протягом періоду з 01 січня 2022 року до 30 червня 2024 року виконували інші обов'язкові завдання без внесення реєстрової інформації про них до відповідних розділів Реєстру;</p> <p>відомості про 58 САД, які станом на 29 грудня 2025 року не подали звітну інформацію про надані послуги протягом періоду, що настав з 01 липня 2024 року та закінчився 30 червня 2025 року.</p> <p>Здійснювалася технічна та консультативна підтримка САД щодо подання звітної інформації про надані послуги.</p> <p>В жовтні 2025 року:</p>

				<p>підготовлено та оприлюднено на вебсайті ОСНАД інформаційне повідомлення щодо стану подання САД звітної інформації про надані послуги та необхідність усунення порушення вимог Закону щодо подання такої інформації;</p> <p>здійснено звернення до АПУ щодо сприяння ними в межах інформаційної взаємодії зі своїми членами, у виконанні САД їх обов'язку в частині подання звітної інформації про надані послуги відповідно до вимог статті 38 Закону.</p> <p>Станом на 31 грудня 2025 року 58 САД не забезпечили подання до ОСНАД звітної інформації про надані ними послуг за звітний період з 01 липня 2024 року по 30 червня 2025 року. Відповідна скарга про ознаки професійного проступку у діях таких САД направлено АПУ.</p> <p>Складено та оприлюднено на вебсайті ОСНАД План-графік перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік, який враховує результатами моніторингу ризиків в діяльності САД.</p>
25.4	підготовка щорічної інформації про стан аудиторської діяльності в Україні у 2025 році;	Інспекція	IV квартал 2025 року	Складено щорічну інформацію про стан аудиторської діяльності в Україні за період з 01 липня 2024 року по 30 червня 2025 року та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД .
25.5	підготовка звіту за результатами моніторингу ринку аудиторських послуг та конкуренції.	Інспекція	IV квартал 2025 року	Підготовлено звіт за результатами моніторингу ринку аудиторських послуг та конкуренції та оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.
Забезпечення здійснення повноважень з нагляду за реалізацією делегованих та інших повноважень				

26.	Систематичний розгляд звітної інформації про діяльність Інспекції та надання рекомендацій щодо удосконалення її роботи.	Рада нагляду	постійно	Підготовлено звіти про діяльність Інспекції та виконання Програми діяльності ОСНАД за I квартал, I півріччя, 9 та 11 місяців 2025 року та подано на розгляд Ради нагляду. На засіданні Ради нагляду 31 жовтня 2025 року розглянуто та взято до відома Колективний договір Державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» на 2026–2030 роки.
27.	Здійснення нагляду за виконанням Аудиторською палатою України та професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів делегованих повноважень, у тому числі:			В межах нагляду за виконанням делегованих повноважень упродовж звітного періоду: АПУ відповідно до вимог Порядку здійснення нагляду за виконанням АПУ та професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів делегованих повноважень подано до ОСНАД Звіт про виконання делегованих повноважень (річний) за 2024 року, Звіт про виконання делегованих повноважень (проміжний) за I квартал, I півріччя та 9 місяців 2025 року та Звіт про виконання кошторису АПУ в частині виконання делегованих повноважень за 2024 рік; члени Ради нагляду взяли участь у 13 засіданнях Ради АПУ; Інспекцією на підставі доручень Ради нагляду, наданих у зв'язку із надходженням скарг, проведено контрольні перевірки АПУ, а саме: контрольна перевірка на предмет дотримання комітетом з контролю якості аудиторських послуг АПУ вимог Закону,
27.1.	систематичний розгляд звітної інформації Аудиторської палати України та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів про виконання ними делегованих повноважень; ініціювання перевірок щодо виконання Аудиторською палатою України та професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів делегованих повноважень; проведення за дорученням Ради нагляду перевірок щодо виконання Аудиторською палатою України та професійними	Рада нагляду Інспекція	постійно	

	організаціями аудиторів та бухгалтерів делегованих повноважень; надання рекомендацій щодо усунення виявлених недоліків або відкликання делегованих повноважень;			Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 17 травня 2023 року № 253 та Рекомендацій щодо проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок, затверджених рішенням Ради нагляду за аудиторською діяльністю ОСНАД від 27 жовтня 2023 року № 3/9/63 (із змінами) в частині підстав для включення САД в План-графік проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2025 рік;
27.2.	участь членів Ради нагляду у роботі органів управління Аудиторської палати України та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів у межах такого нагляду;	Рада нагляду	постійно	контрольна перевірка на предмет дотримання Радою АПУ вимог Закону при прийнятті рішення від 21 листопада 2024 року № 152/6 «Про притягнення до професійної відповідальності та застосування дисциплінарного стягнення»;
27.3.	перегляд рішень Аудиторської палати України та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, прийнятих ними в межах виконання делегованих повноважень, скасування повністю або частково протиправних рішень Аудиторської палати України та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів;	Рада нагляду	постійно	контрольна перевірка на предмет дотримання Радою АПУ вимог Закону при прийнятті рішення від 27 березня 2025 року № 158/4;
27.4.	погодження планів-графіків проведення Аудиторською палатою України та професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік;	Рада нагляду	IV квартал 2025 року	контрольну перевірку на предмет дотримання Радою АПУ вимог Закону при прийнятті рішення від 27 березня 2025 року № 158/5.
27.5.	затвердження кошторису Аудиторської палати України	Рада нагляду	IV квартал 2025 року	Рішеннями Ради нагляду від 28 лютого 2025 року № 1.1/4/80, від 30 травня 2025 року № 6/7/83, від 27 червня 2025 року № 2.1/8/84 та № 2.2/8/84 АПУ надані рекомендації щодо усунення порушень Закону під час виконання делегованих повноважень.

	на 2026 рік в частині фінансування виконання нею делегованих повноважень.			<p>Радою нагляду погоджено План-графік проведення АПУ перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2026 рік.</p> <p>Радою нагляду затверджено кошторис Аудиторської палати України на 2026 рік в частині делегованих повноважень.</p> <p>Рішенням Ради нагляду від 19 грудня 2025 року № 7/17/93 «Про проведення комплексної перевірки Аудиторської палати України» Інспекції доручено провести комплексну перевірку АПУ у II кварталі 2026 року.</p>
28.	Здійснення нагляду за виконанням комісією з атестації повноважень, визначених Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», у тому числі:			<p>Підготовлено звітну інформацію про забезпечення діяльності Комісії з атестації за I квартал, I півріччя та 9 та 11 місяців 2025 року.</p> <p>Рішенням Ради нагляду від 15 липня 2025 року № 4/9/85 «Про розгляд скарги на рішення Комісії з атестації від 02 червня 2025 року № 4/7/75» було задоволено скаргу АПУ від 02 липня 2025 року № 01-36/920, скасовано повністю рішення Комісії з атестації від 02 червня 2025 року № 4/7/75 «Про невідповідність юридичних осіб вимогам для проведення освітніх заходів» та зобов'язано Комісію з атестації упродовж 30 днів з дня набрання чинності рішення повторно розглянути заяву АПУ про наміри проводити освітні заходи від 05 березня 2025 року № 01-36/374 та прийняти нове рішення з дотриманням вимог Закону, Закону України «Про адміністративну процедуру», Порядку безперервного</p>
28.1.	систематичний розгляд звітної інформації про діяльність комісії з атестації;	Рада нагляду	постійно	
28.2.	розгляд заяв (скарг) на протиправні рішення комісії з атестації та перегляд її рішень.	Рада нагляду	постійно	

				<p>професійного навчання аудиторів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06 липня 2020 року № 400 (із змінами). Також Радою нагляду було розглянуто скаргу аудитора від 30 жовтня 2025 року щодо перегляду рішення Комісії з атестації в частині зарахування стажу роботи для визнання його кваліфікаційної придатності до провадження аудиторської діяльності. За результатами розгляду Радою нагляду було прийнято рішення рекомендувати Комісії з атестації переглянути рішення Комісії з атестації від 21 жовтня 2025 року № 1 «Про визнання кваліфікаційної придатності осіб до провадження аудиторської діяльності» в частині зарахування стажу роботи для визнання кваліфікаційної придатності осіб до провадження аудиторської діяльності та, у разі потреби, внести зміни до зазначеного рішення Комісії з атестації.</p>
29.	Здійснення нагляду за виконанням підприємствами, що становлять суспільний інтерес повноважень визначених Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» в частині забезпечення функціонування аудиторських комітетів, у тому числі:			<p>Моніторинг інформації про аудиторські комітети, утворені підприємствами, що становлять суспільний інтерес, або призначені ними органи (підрозділи), на які покладено відповідні функції, здійснюється на постійній основі шляхом аналізу звітної інформації, яка подається САД.</p> <p>Упродовж звітного періоду ОСНАД надіслано листи 274 підприємствам, що становлять суспільний інтерес, стосовно надання інформації про утворені ними аудиторські комітети, або призначені ними органи (підрозділи), на які покладено</p>
29.1.	моніторинг інформації про аудиторські комітети, утворені підприємствами, що	Рада нагляду Інспекція	постійно	

	становлять суспільний інтерес, або призначені ними органи (підрозділи), на які покладено відповідні функції;			відповідні функції з метою забезпечення моніторингу їх діяльності. Протягом звітного періоду до ОСНАД не надходили звернення щодо не правомірних дій з боку аудиторських комітетів.
29.2.	надання підприємствам, що становлять суспільний інтерес, рекомендацій щодо забезпечення діяльності аудиторських комітетів або призначених органів (підрозділів), на які покладено відповідні функції, відповідно до вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».	Рада нагляду	постійно	
Забезпечення діяльності Інспекції				
30.	Удосконалення системи управління та кадрового забезпечення ОСНАД, у тому числі:			З метою реалізації пропозицій за результатами проведеної у 2024 році зовнішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності ОСНАД, зокрема:
30.1.	забезпечення реалізації пропозицій за результатами проведеної зовнішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності ОСНАД;	Інспекція	I-II квартали 2025 року	затверджено План заходів із запобігання та виявлення корупції в діяльності ОСНАД на 2025 рік; внесено зміни до Політики щодо запобігання корупції в діяльності ОСНАД
30.2.	упровадження в ОСНАД кращих міжнародних практик організації та діяльності органів суспільного нагляду за аудиторською діяльністю;	Рада нагляду Інспекція	постійно	діяльністю в частині впровадження в ОСНАД механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
30.3.	забезпечення безперервного професійного навчання працівників Інспекції.	Інспекція	постійно	організовано для членів Ради нагляду та працівників Інспекції онлайн-тренінг на тему: «Фінансова доброчесність на

			<p>публічній службі», який було проведено 13 листопада 2025 року;</p> <p>проведено внутрішню оцінку корупційних ризиків за напрямками діяльності ОСНАД:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг САД; - проведення перевірок відомостей, що містять ознаки професійного проступку аудиторів та САД, та здійснення дисциплінарних проваджень. <p>З метою підвищення кваліфікації працівники Інспекції взяли участь у: освітньому заході «Ризик-орієнтований підхід в системі управління якістю»; спільному заході з підвищення кваліфікації інспекторів Інспекції та комітету з контролю якості аудиторських послуг АПУ за напрямком «Професійна компетентність інспектора в сучасному контексті перевірок з контролю якості аудиторських послуг».</p> <p>Також працівники Інспекції взяли участь у:</p> <ul style="list-style-type: none"> вебінарах, організованих IFIAR; 5 вебінарах «Використання стандартів ISSB для вирішення та просування ключових питань звітності про сталий розвиток», організованих в рамках програми CFRR «Удосконалення програми бухгалтерського обліку, аудиту та звітності про сталий розвиток» (EAASURE) у співпраці з Фондом МСФЗ та Міжнародною радою зі стандартів сталого розвитку (ISSB).
--	--	--	---

31.	Забезпечення оприлюднення та регулярне оновлення у формі відкритих даних наборів даних, розпорядником яких є ОСНАД.	Інспекція	протягом року	<p>Інспекцією на виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 (зі змінами):</p> <p>оприлюднено та постійно оновлюється публічна інформація ОСНАД у формі відкритих даних з розділу «Всі розпорядники інформації» постанови Кабінету Міністрів України № 835 та інформація, яка підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»;</p> <p>проведено інформаційний аудит інформації, яка знаходиться у володінні ОСНАД. Звіт про проведення інформаційного аудиту ОСНАД у 2025 році оприлюднено на офіційному вебсайті ОСНАД.</p>
-----	---	-----------	---------------	--

Додаток 2. Контроль якості аудиторських послуг

Загальна інформація про проведені перевірки та їх результати

Контроль якості аудиторських послуг САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, проводиться Інспекцією та передбачає тестування внутрішніх процедур, здійснення перевірки робочих документів, аудиторських звітів та інших звітів, договорів про надання аудиторських послуг, внутрішніх розпорядчих актів САД, якими визначаються політика і процедури, які мають застосовуватися при наданні аудиторських послуг, щодо:

- дотримання застосованих МСА, вимог щодо незалежності та інших вимог Закону, у тому числі забезпечення достовірності інформації, поданої для включення до Реєстру;
- кількості та якості використаних ресурсів, у тому числі дотримання вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів;
- дотримання вимог стосовно винагороди за аудиторські послуги, якщо вони встановлені;
- ефективності системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю) САД;
- достовірності інформації у звіті про прозорість, якщо його оприлюднення передбачається Законом.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, що становлять суспільний інтерес, – це підприємства емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ і недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які належать до великих підприємств.

Вимоги Закону щодо особливостей організації, проведення аудиту та надання інших аудиторських та неаудиторських послуг, встановлені до підприємств, що становлять суспільний інтерес, поширюються також на політичні партії, які отримують фінансування з державного бюджету, державні підприємства (крім тих, що відповідають критеріям малого підприємства та мікропідприємства), НБУ, банківські групи, небанківські фінансові групи.

Перевірки з контролю якості аудиторських послуг (далі – перевірки) проводяться відділом контролю Інспекції згідно з планом-графіком перевірок відповідно до Закону, Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 17 травня 2023 року № 253 (далі – Порядок), та Рекомендацій щодо проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок, затверджених рішенням Ради нагляду за аудиторською діяльністю ОСНАД від 27 жовтня 2023 року № 3/9/63 (із змінами) (далі – Рекомендації).

Порядок визначає механізм організації, проведення та оформлення результатів перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок.

Рекомендації визначають:

- методи і способи планування та організації перевірок з контролю якості та інших перевірок, у тому числі урахування ризик-орієнтованого підходу при складанні щорічних планів-графіків проведення перевірок з контролю якості та інших перевірок;
- проведення процедур перевірки з контролю якості та іншої перевірки;
- критерії оцінювання, критерії суттєвості порушень;
- порядок оформлення матеріалів та звітування за результатами перевірок з контролю якості та інших перевірок;
- відстеження виконання наданих обов'язкових до виконання САД рекомендацій і результатів їх упровадження;
- механізм та підходи до організації, здійснення збору інформації, обміну інформацією щодо перевірок з контролю якості та інших перевірок та їх результатів між Комітетом з контролю якості АПУ / Комітетами з контролю якості професійних організацій аудиторів та бухгалтерів та Інспекцією.

Планом-графіком проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок на 2025 рік, затвердженим наказом ОСНАД від 02 грудня 2024 року № 77-кя (із змінами, внесеними наказом ОСНАД від 22 липня 2025 року № 50-кя), передбачалось проведення перевірок 26 САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

На виконання зазначеного плану-графіка Інспекція здійснила перевірки, за результатами яких:

- 21 САД визнаний таким, що пройшов перевірку з контролю

якості аудиторських послуг з обов'язковими до виконання рекомендаціями (у тому числі 1 САД пройшов перевірку з контролю якості аудиторських послуг з обов'язковими до виконання рекомендаціями з тимчасовим зупиненням права проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, до виконання наданих рекомендацій);

- щодо 1 САД складено акт про неможливість проведення перевірки;

- щодо 1 САД перевірку розпочато у поточному році й продовжено наступного року.

Додатково 3 САД втратили право проведення обов'язкового аудиту підприємств, що становлять суспільний інтерес, до проведення перевірки з контролю якості.

У табл. 1 наведено результати діяльності з перевірок у 2025 році.

Таблиця 1. Результати діяльності з перевірок у 2025 році

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРОК	2025		2024	
	Кількість САД	%	Кількість САД	%
Пройшов перевірку без обов'язкових рекомендацій	-	-	2	7,4%
Обов'язкові до виконання рекомендації	21	80,9%	21	77,8%
<i>в тому числі з тимчасовим зупиненням права проводити обов'язковий аудит фінансової звітності ПСІ</i>	1	3,8%	6	22,2%
Втрата САД права проведення обов'язкового аудиту ПСІ	3	11,5%	2	7,4%
Перевірку перенесено на наступний рік	-	-	1	3,7%
Неможливість проведення перевірки	1	3,8%	1	3,7%
Перевірку розпочато у поточному році й продовжено наступного року	1	3,8%	-	-
Разом	26	100%	27	100%

На рис. 1 наведено результати діяльності з перевірок у 2025 році порівняно з попереднім 2024 роком.

Рисунок 1. Результати діяльності з перевірок

Частка САД, про які йде мова у *табл. 1*, в загальній вартості наданих послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності за останній відзвітований ними до ОСНАД період становила 45% (850,0 млн грн). При цьому частка таких САД у загальній кількості виконаних завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності у зазначеному вище періоді становила 24% (1 288 од.).

На *рис. 2* наведено розподіл частки таких САД в загальному обсязі послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності в залежності від результатів перевірки з контролю якості.

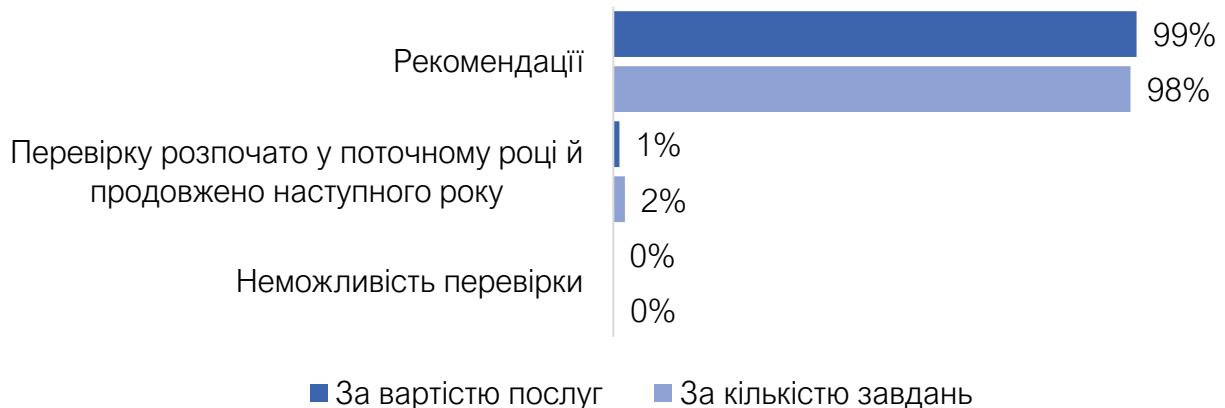

Рисунок 2. Розподіл САД за їх часткою в загальному обсязі послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності

Порівняно з 2024 роком середня тривалість перевірки за місцезнаходженням скоротилася з 14 до 10 робочих днів. Водночас середня кількість аудиторських завдань, відібраних для перевірки,

залишилася незмінною та становила 3 завдання (2024 рік – 3 завдання).

Перевірками з контролю якості було охоплено 64 завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності, аудиторські звіти за результатами яких було підписано 48 ключовими партнерами з аудиту (у 2024 році – 77 завдань, підписаних 62 ключовими партнерами з аудиту).

У деяких випадках для перевірки додатково відбиралися окремі аспекти виконаних завдань з аудиту фінансової звітності.

Відбір завдань для перевірки здійснювався Інспекцією із застосуванням ризик-орієнтованого підходу.

У табл. 2 та на рис. 3 наведено детальну інформацію про перевірки САД та їх узагальнені результати.

Таблиця 2. Відомості про перевірки

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРОК	2025		2024	
	Кількість САД	%	Кількість САД	%
Кількість САД, щодо яких ухвалено рішення про результати перевірки, з них включені до плану-графіку перевірок:	21	–	23	–
• поточного року;	21	100%	21	91%
• попереднього року.	-	-	2	9%
Кількість ключових партнерів з аудиту САД у періоді, який підлягав перевірці	118	–	150	–
Кількість ключових партнерів з аудиту за відібраними для перевірки завданнями	48	41%	62	41%
Кількість перевірених завдань з аудиту фінансової звітності, з них:	64	–	77	–
• за концептуальною основою складання фінансової звітності:				
○ МСФЗ;	45	70%	62	81%
○ НП(С)БО;	18	28%	15	19%
○ інші;	1	2%	-	-
○ за окремими аспектами.	4	-	3	-
• за статусом суб'єкта господарювання:				
○ ПСІ;	43	67%	52	67%
○ інші.	21	33%	25	33%

За результатами перевірок у 2025 році встановлено 347

значущих недоліків у діяльності 21 САД та надано відповідні рекомендації щодо їх усунення. Для порівняння: за результатами перевірок у 2024 році встановлено 534 недоліки у діяльності також 21 САД та надано відповідні рекомендації щодо їх усунення. Таким чином, кількість виявлених недоліків зменшилася на 187, або приблизно на 35 %. Це свідчить про поступове врахування САД рекомендацій, наданих за результатами попередніх перевірок, а також про посилення уваги до питань функціонування системи управління якістю.

Недолік визначається як порушення вимог МСА або Закону. При цьому значущість недоліку – відносна важливість недоліку в конкретному контексті, яка визначається кількісними та якісними чинниками, такими як суттєвість та зміст порушення МСА та/або Закону, що припустився САД під час розробки, впровадження чи використання системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю), виконання завдання, ступінь достатності та/або прийнятності аудиторських доказів, ступінь невідповідності вимогам МСА та/або Закону, ступінь впливу на дотримання вимог щодо вимірювання чи оцінювання предмета завдання з надання впевненості відповідно до встановлених критеріїв (зокрема, у Міжнародних стандартах фінансової звітності (далі – МСФЗ), національних положеннях (стандартах) фінансової звітності (далі – НП(С)БО) тощо). Наявність значущого недоліку виконання завдання не обов'язково свідчить про те, що аудиторський звіт не відповідає обставинам.

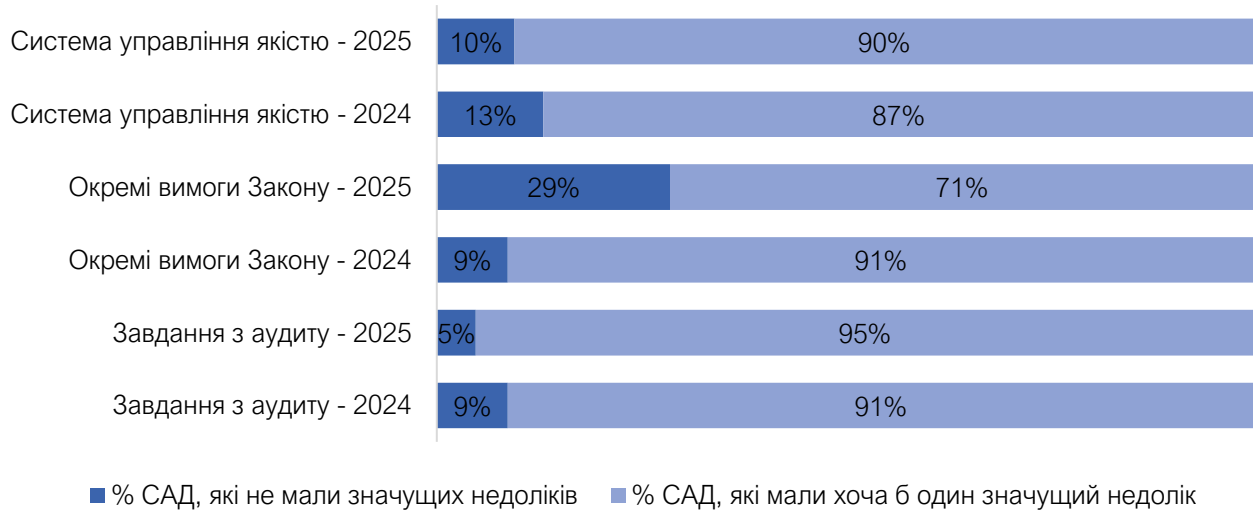

Рисунок 3. Розподіл САД за областями виявлених значущих недоліків

Фокус перевірок з контролю якості виконаних завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності охоплював питання:

- адекватності розкриття інформації у примітках (за винятком інформації про сегменти);
- аудиторської вибірки;
- належної оцінки подій або умов, що можуть поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- як управлінський персонал здійснював облікові оцінки, та проведення достатнього тестування точності та надійності використаних даних;
- отримання розуміння суб'єкта господарювання або його внутрішніх контролів для належної ідентифікації та оцінки ризиків суттєвого викривлення;
- оцінки ризиків та/або неналежного визначення дій у відповідь на ризики;
- виконанню аудиторських процедур щодо подій після звітної дати;
- виконанню аудиторських процедур у відповідь на ризик суттєвого викривлення внаслідок шахрайства;
- виконанню аудиторських процедур по суті щодо суттєвих залишків та класів операцій;
- очікуваних кредитних збитків;
- знецінення нефінансових активів;
- справедливої вартості основних засобів та фінансових активів;
- існування запасів та їх чистої вартості реалізації.

Недоліки системи контролю якості (системи управління якістю)

Відповідно до Рекомендацій недолік системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю) – неефективність запроваджених САД політик та/або процедур стосовно елементу (компоненту) системи контролю якості (системи управління якістю), унаслідок чого не забезпечується своєчасне запобігання недоліку, або виявлення та виправлення недоліку, або відсутність політик та/або процедур, необхідних для своєчасного запобігання недоліку, або для виявлення та виправлення недоліку. У разі, якщо певний недолік виконання завдання виявлено в трьох або більше перевірених завданнях або окремих елементів їх виконання, такий недолік є

систематичним і також додатково вважається недоліком системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю).

На *рис. 4* та *рис. 5* зображено розподіл значущих недоліків за окремими елементами (компонентами) системи контролю якості (системи управління якістю) за їх питомою вагою, а також частотою встановлення у САД. Найбільшу питому вагу в поточному році мали недоліки, пов'язані з такими компонентами системи управління якістю, як «Виконання завдань» та «Управління та керівництво», що зумовлено оцінюванням систематичних недоліків, як недоліку компоненту «Виконання завдань», а також повторюваних недоліків, як недоліку компоненту «Управління та керівництво».

Хоча відсоток недоліків, які відносяться до компоненту «Процес моніторингу та виправлення», порівняно з 2024 роком збільшився з 16 % до 23 %, проте частота виявлення такого недоліку знизилася з 78% у 2024 році до 68 %. Зниження частоти виявлення недоліків за даним компонентом, а також за компонентами «Виконання завдання», «Ресурси», «Процес оцінки ризиків» свідчить про ефективність системи нагляду за забезпеченням якості аудиту.

Найбільш розповсюдженими недоліками функціонування внутрішньої системи контролю якості (системи управління якістю) було визначено:

- наявність систематичних та повторювальних недоліків виконання завдання;
- неспроможність виявляти проблеми у виконанні завдань з аудиту під час проведення внутрішніх інспектувань, що унеможливає ефективний моніторинг якості аудиту та своєчасне реагування на можливі системні недоліки у виконанні аудиторських завдань;
- відсутність належної оцінки впливу якості аудиту на винагороду партнерів, винагороду та просування іншого персоналу;
- нездатність запровадити належний процес оцінки ризиків якості, щоб забезпечити основу для розробки та реалізації відповідних дій у відповідь;
- несвоєчасність архівування / остаточного формування аудиторського файлу;
- відсутність щорічної оцінки системи управління якістю або необґрунтованість такої оцінки;
- недотримання вимог до об'єктивності, компетентності або інших вимог до осіб, відповідальних за перевірку якості виконання завдання.

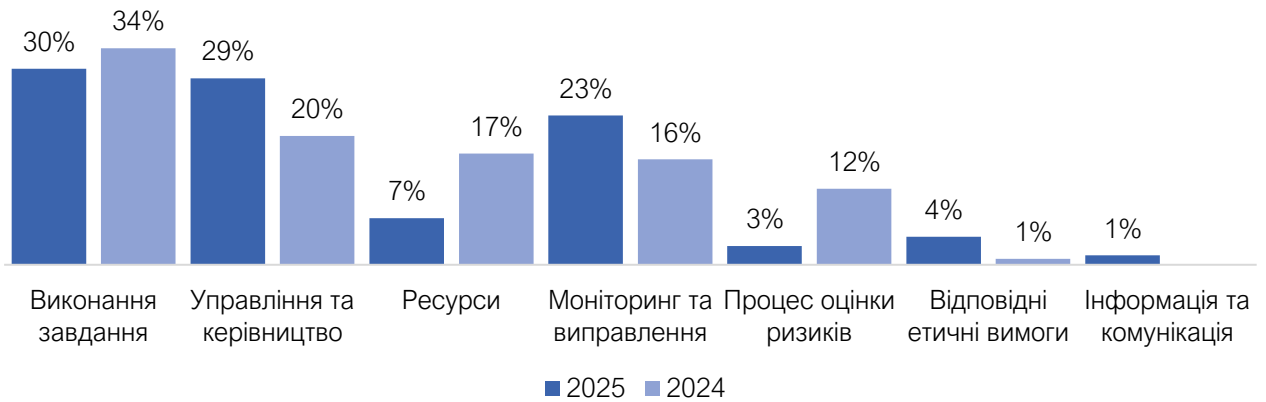

Рисунок 4. Структура недоліків за компонентами системи управління якістю

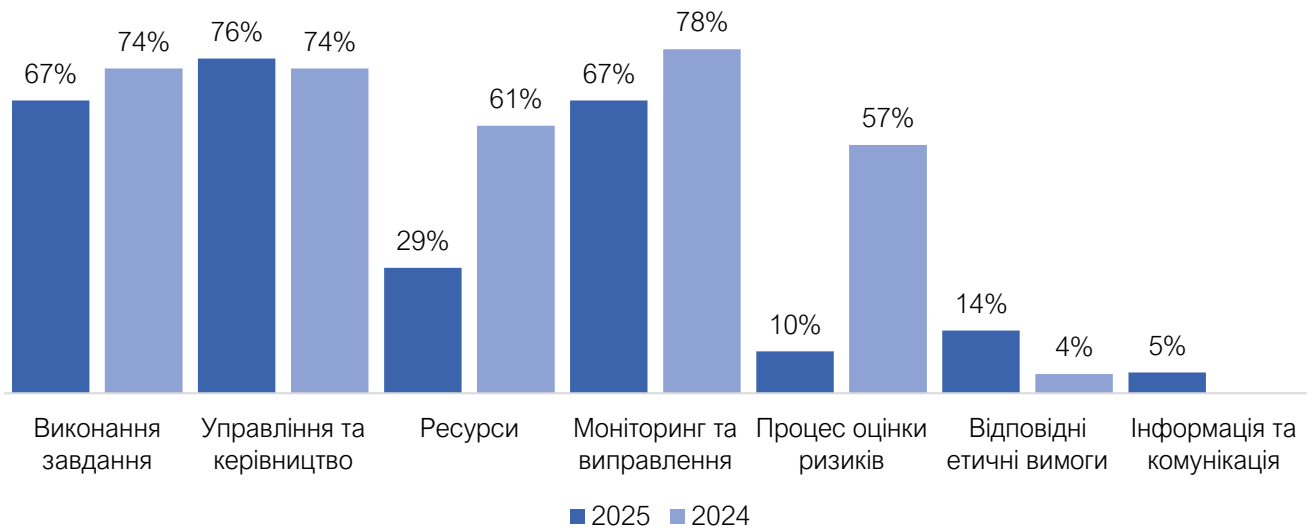

Рисунок 5. Частота встановлення недоліків 2025 році у САД за компонентами системи управління якістю.

Найрозповсюдженіші недоліки, а також рекомендації щодо їх усунення розглянуто далі.

Наявність систематичних та повторювальних недоліків виконання завдання

У відповідності із вимогами Рекомендацій, повторювальний недолік – це недолік, який письмово повідомлений САД у звіті про результати попередньої останньої перевірки з контролю якості, та який знову виявлено під час поточної перевірки з контролю якості.

Щодо деяких з таких повторювальних недоліків при

проведеному відстеженні виконання рекомендацій, наданих за результатами попередньої останньої перевірки з контролю якості, встановлено тільки часткове їх виконання, що свідчило про необхідність здійснення САД подальших заходів щодо їх усунення. Результати поточної перевірки з контролю якості свідчать про те, що такі заходи не були належних чином виконані.

Зазначене свідчить про те, що керівництво САД належним чином не демонструє відданість якості своїми діями і поведінкою в частині належного аналізу причин виникнення недоліків, розробки та впровадження ефективних виправних дій для реагування на ідентифіковані недоліки.

У разі, якщо певний недолік виконання завдання виявлено в трьох або більше перевірених завданнях або окремих елементів їх виконання, такий недолік є систематичним і також додатково вважається недоліком системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю).

Зазначене свідчить про те, що САД не запровадив належні політики і процедури з виконання завдань, які забезпечують їх виконання у відповідності з вимогами МСА.

За результатами проведених у 2025 році перевірок наявність повторювальних та систематичних недоліків спостерігалась у 81 % перевірених САД.

Рекомендації:

САД має зосереджуватися на послідовному підвищенні якості аудиту, застосовуючи аналіз основних причин, що призвели до існування недоліків, та вжиття відповідних заходів для запобігання повторенню таких причин у майбутньому. З цією метою необхідно:

- визначити та задокументувати аналіз першопричини повторювальності та систематичності недоліків;
- розглянути вплив кожного з повторювальних та систематичних недоліків на ризики якості та запроваджені дії у відповідь;
- в залежності від обставин розробити та застосувати додаткові дії у відповідь або змінити дії у відповідь для того, щоб усунути повторювальність та систематичних ідентифікованих недоліків;
- запровадити відповідні дії для усунення недоліків щодо окремих завдань або окремих співробітників;
- вжити дисциплінарні заходи стосовно осіб, які не дотрималися політик і процедур фірми, особливо тих осіб, хто робить це неодноразово.

Неспроможність виявляти проблеми у виконанні завдань з аудиту під час проведення внутрішніх інспектувань, що унеможливає ефективний моніторинг якості аудиту та своєчасне реагування на можливі системні недоліки у виконанні аудиторських завдань

З огляду на виявлену кількість недоліків виконання завдань у деяких САД, Інспекція дійшла висновку, що процеси моніторингу та/або перевірки якості до надання аудиторського звіту таких САД не можна вважати ефективними.

При проведенні перевірок завдань, що підлягали моніторингу у САД, Інспекцією виявлялись суттєві недоліки виконання завдання, у т.ч. відсутність виконання аудиторських процедур, а іноді і ознаки того, що фінансова звітність не складена у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування без належної модифікації аудиторського звіту.

Рекомендації:

САД повинен розробити і запровадити заходи з моніторингу, щоб забезпечити основу для ідентифікації недоліків. Такий процес повинен включати постійний розгляд та оцінку системи контролю якості САД включно з періодичним інспектуванням мінімум одного завершеного завдання на кожного партнера із завдання на циклічній основі, визначеній САД.

САД повинен розробити політики та процедури, які вимагають, щоб особи, які здійснюють заходи з моніторингу, володіли компетенцією і можливостями, включаючи достатній час, для ефективного виконання заходів з моніторингу.

САД мають постійно вдосконалювати програму моніторингу як на рівні фірми, так і на рівні завдань, для досягнення її достатньої деталізації, охоплення всіх важливі областей аудиторської діяльності, а також своєчасно повідомляти про переглянуту програму тим, хто відповідає за процес моніторингу.

САД має об'єктивно оцінити серйозність і всеохоплюваність ідентифікованих недоліків шляхом дослідження першопричин ідентифікованих недоліків, а також оцінити вплив ідентифікованих недоліків, окремо і в сукупності, на систему управління якістю.

САД повинен розробити і впровадити виправні дії для реагування на ідентифіковані недоліки, які відповідають результатам аналізу першопричин та повинні запобігати виникненню відповідних недоліків у подальшому.

Відсутність належної оцінки впливу якості аудиту на винагороду партнерів, винагороду та просування іншого персоналу

Більшість САД не запровадили чіткої, прозорий та зрозумілий взаємозв'язок між оцінкою роботи партнерів та іншого персоналу та їх винагородою, які були б спрямовані на стимулювання та підвищення внутрішньої культури, за умов якої якість є найважливішою для виконання завдань.

В окремих випадках запроваджені САД політики і процедури або не охоплювали оцінку керівників САД, які водночас є партнерами із завдань, або в такій оцінці питанню якості не приділялась належна увага.

Рекомендації:

САД повинен розробити і запровадити процедури оцінки результатів роботи, компенсації та просування по службі щодо всіх рівнів працівників САД, залучених до надання аудиторських послуг, включно з партнерами із завдань. Такі процедури періодичного оцінювання і преміювання повинні передбачати значну вагу прихильності працівників до якості.

Процедури оцінки результатів роботи, компенсацій і просування по службі дають належне визнання і заохочення для розвитку, підтримання компетенції та відданості принципам етики. Серед кроків, які може зробити САД для розвитку та підтримання компетентності й відданості принципам етики, зокрема можуть бути:

- інформування персоналу про очікування САД щодо результатів роботи та принципів етики;
- інформування персоналу щодо оцінки його результатів роботи, прогресу, можливостей кар'єрного зростання з відповідними порадами;
- допомога персоналу в розумінні, що підвищення на посади з більшим рівнем відповідальності залежить між іншим від якості роботи та дотримання принципів етики, а недотримання політик і процедур, впроваджених САД, може призвести до дисциплінарних дій.

САД слід забезпечити чіткий та прозорий зв'язок між якістю, загальною оцінкою роботи партнера та розміром його винагороди.

Періодична (річна або піврічна) оцінка партнера з завдання та інших працівників, не є в повній мірі диференційованою для досягнення мети стимулювання якості аудиту. Зв'язок між якістю аудиту та оцінкою і винагородою партнерів має бути посилений, щоб забезпечити належну поведінку та сприяти розвитку внутрішньої

культури, заснованої на якості. САД доцільно встановити політику, яка пов'язує рейтинг якості та систему винагород з чіткими та вимірюваними показниками якості, щоб продемонструвати прихильність фірми якості. При цьому САД доцільно включати в щорічну оцінку діяльності партнерів та інших старших членів команд чинники, пов'язані з якістю аудиту, наприклад:

- результати внутрішньої та зовнішньої перевірки контролю якості;
- дотримання вимог щодо незалежності;
- дотримання строків архівування аудиторських файлів;
- фактів виправлення помилок у раніше підтвердженій САД фінансовій звітності;
- дотримання вимог безперервного професійного навчання;
- будь-яке інше недотримання політики та процедур контролю якості САД.

САД слід розглядати питання підвищення заробітної плати (окрім корегування заробітної плати через інфляційні процеси), виплату премій та підвищення по службі свого персоналу відповідно до результатів оцінки роботи.

Крім цього, САД повинні доводити політику та критерії оцінки ефективності до всього персоналу фірми, тим самим створюючи довіру працівників до прозорості та справедливості процесу оцінки та визначення винагороди, а також переконуючи персонал зосередитися на якості аудиту. До критеріїв оцінки в залежності від рівня, серед іншого, можуть бути досягнення працівником встановлених цілей у сфері здобуття професійних кваліфікацій, дотримання програми безперервного професійного навчання, результати внутрішніх і зовнішніх перевірок з контролю якості, своєчасність архівування аудиторських файлів, відгуки клієнтів, оцінки професійних знань та м'яких навичок (soft skills) керівниками, підлеглими та в результаті самооцінки.

Нездатність запровадити належний процес оцінки ризиків якості, щоб забезпечити основу для розробки та реалізації відповідних дій у відповідь

Протягом 2025 року САД продовжували здійснювати заходи щодо впровадження та забезпечення функціонування своїх системи управління якістю відповідно до вимог МСУЯ 1 в частині вдосконалення процесу оцінювання ризиків якості та деяких інших компонентів системи управління якістю, що є постійним та

визначальним чинником забезпечення високої якості аудиторських послуг.

МСУЯ 1 зазначає, що процес встановлення цілей якості, ідентифікації та оцінювання ризиків якості, а також розробки та реалізації дій у відповідь є повторюваним та циклічним. Система управління якістю має еволюційний характер та потребує постійного аналізу результатів діяльності та якості, адекватної оцінки системи управління якістю, що має визначати, чи застосовані САД дії у відповідь на оцінені ризики надають результат у досягненні цілей якості, а також чи не виникають у САД нові ризики якості на які потрібна відповідна реакція та дії у відповідь.

В той же час в деяких САД були визначені певні недоліки розробки, впровадження та забезпечення функціонування системи управління якістю, врахування яких дозволить досягнути більшого ступеня відповідності вимогам МСУЯ 1 та МСУЯ 2, допоможе знизити ймовірність настання ризику (ризиків) якості та/або його негативного впливу на досягнення відповідних цілей якості, наприклад:

- деякі САД затверджували в якості власної документації із системи управління якістю розробки зовнішніх постачальників послуг без жодної адаптації до характеру і обставин фірми та її завдань;
- під час виявлення і оцінки ризиків якості САД належним чином не отримав розуміння умов, подій, обставин, дій або бездіяльності, які можуть негативно вплинути на досягнення цілей якості та не взяв до уваги як і в якій мірі умови, події, обставини, дії або бездіяльність можуть негативно вплинути на досягнення цілей якості;
- деякі виявлені ризики не є ризиками якості в розумінні МСУЯ 1 наприклад, деякі бізнес-ризики, фінансові ризики тощо;
- деякі ризики якості сформульовані як недоліки або порушення, що не відповідає визначенню ризику якості;
- ризики якості прямо не пов'язані з визначеними МСУЯ 1 цілями якості, в результаті чого неможливо переконатися в тому, що САД належним чином ідентифікував і оцінив ризики якості за кожною ціллю якості;
- деякі ризики були сформульовані як цілі якості у негативній формі, що не враховує природу виникнення ризику з метою розробки належних дій у відповідь на ризик якості;
- відсутність узгодженості між затвердженими політиками та процедурами, а також матрицею цілей якості, ризиків якості та дій у

відповіді на ці ризики;

- встановлені та оцінені ризики якості не пов'язані з конкретними діями у відповідь на такі ризики (політиками або процедурами);
- не були визначені дії у відповідь, обов'язковість впровадження яких встановлена параграфом 34 МСУЯ 1;
- деякі визначені дії у відповідь або їх комбінація на окремі ризики якості не забезпечували зниження до прийнятно низького рівня ймовірність виникнення відповідного ризику якості через те, що дія у відповідь не розроблена належним чином, не впроваджена або не функціонує ефективно;
- щодо деяких різних ризиків якості визначені однакові дії у відповідь на такі ризики, проте такі ризики через їх характер вимагають від САД різного реагування. В результаті характер, строки та обсяг дій у відповідь на такі ризики якості, не ґрунтуються та не є відповіддю на причини оцінювання ризиків якості.

Рекомендації:

САД мають продовжувати покращувати процес розробки та впровадження системи управління якістю шляхом:

- визначення конкретних ризиків якості виходячи з розуміння умов, подій, обставин, дій або бездіяльності, які можуть негативно вплинути на досягнення цілей якості;
- визначати ризиками якості тільки ті ризики, які негативно впливають на досягнення цілей якості;
- узгоджувати визначені ризики якості із відповідними цілями якості для того, щоб 1) переконатися в тому, що виявлення і оцінка ризиків якості проведена щодо кожної цілі якості; 2) можливості провести належну оцінку досягнення відповідної цілі якості згідно з параграфом 54 МСУЯ 1 в разі виявлення недоліків;
- визначати конкретні ризики якості щодо кожної відповідної цілі якості з метою їх подальшої оцінки і визначення дій у відповідь на ризики якості;
- затверджені політики та процедури з системи управління якістю мають узгоджуватися з визначними і оціненими ризиками якості;
- доцільно у внутрішньофірмових положеннях про систему управління якістю, а також додатках до них, наводити посилання на запроваджені шаблони документів, використовуваних в системі управління якістю;
- процедури (дії у відповідь) доцільно доповнити заходами

внутрішнього контролю, там де це є застосовним для досягнення мети зменшення ризику якості до прийняттого низького рівня.

Іншими встановленими недоліками були:

Несвоєчасність архівування / остаточного формування аудиторського файлу

В окремих випадках САД не забезпечували завершення формування остаточних файлів із завдань з аудиту фінансової звітності та їх архівування не пізніше ніж через 60 днів з дати підписання аудиторського звіту, а також не могли продемонструвати своєчасність остаточного формування аудиторської документації. Крім того, виявлено недостатню увагу до питань безпеки її зберігання, забезпечення повноти, цілісності та відновлюваності аудиторської документації, а також контролю за внесенням змін до неї.

Відсутність щорічної оцінки системи управління якістю або необґрунтованість такої оцінки

Особа (особи), на яку (яких) покладено кінцеву відповідальність і підзвітність за систему управління якістю, повинна від імені фірми оцінити систему управління якістю. На підставі такої оцінки відповідна особа (особи), має зробити від імені фірми висновок чи забезпечує система управління якістю фірмі обґрунтовану впевненість у тому, що цілі системи управління якістю досягаються.

Разом з тим, при проведенні перевірок у 2025 році виявляються випадки коли у САД відсутня щорічна оцінка системи управління якістю.

Але найбільш розповсюдженими є випадки, коли оцінка проведена формально, а її висновки не є обґрунтованими. Так особа, на яку покладено кінцеву відповідальність і підзвітність за систему управління якістю, приходить до висновку, що система управління якістю забезпечує фірмі обґрунтовану впевненості в тому, що цілі системи управління якістю досягаються, а при перевірці або проведенні відстеження, ідентифіковані численні значущі недоліки, включаючи повторювальні та систематичні недоліки, що свідчить про те, що заходи САД, вжиті для виправлення ідентифікованих недоліків, не були належними, і наслідки ідентифікованих недоліків не були виправлені.

Недотримання вимог до об'єктивності, компетентності або інших вимог до осіб, відповідальних за перевірку якості виконання завдання

Міжнародні стандарти управління якістю встановлюють вимоги до забезпечення належної об'єктивності, компетентності та

незалежності осіб, відповідальних за проведення перевірки якості виконання завдання. Зокрема, такі особи повинні мати достатній та відповідний досвід і повноваження для об'єктивної оцінки значних суджень, здійснених групою із завдання, а також висновків, яких вона дійшла під час формування аудиторського звіту.

Разом з тим під час проведення перевірок у 2025 році встановлено випадки, коли перевірка якості виконання завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності здійснювалася аудиторами, які адміністративно та функціонально підпорядковуються ключовим партнерам САД, що одночасно є власниками або керівниками відповідних САД.

Така організаційна підпорядкованість створює загрози об'єктивності осіб, відповідальних за перевірку якості виконання завдань, оскільки вони фактично здійснюють оцінку професійних суджень своїх безпосередніх керівників. Крім того, наявність істотного впливу керівництва САД на визначення рівня винагороди, преміювання або інших умов праці таких осіб може створювати додаткові ризики упередженості при здійсненні перевірки якості виконання завдання.

За таких умов існує ризик того, що перевірка якості виконання завдання не забезпечуватиме належного рівня незалежної та об'єктивної оцінки значних суджень, здійснених групою із завдання, що може негативно вплинути на ефективність функціонування системи управління якістю та на досягнення відповідних цілей якості.

Рекомендації:

З метою зменшення ризиків упередженості та забезпечення належного рівня об'єктивності при проведенні перевірки якості виконання завдань САД доцільно:

- забезпечити призначення відповідальними за перевірку якості виконання завдань осіб або групи осіб, які не є членами групи із завдання та мають достатній і відповідний досвід, компетентність і повноваження для об'єктивної оцінки значних суджень, здійснених групою із завдання, а також висновків, яких вона дійшла під час формування аудиторського звіту;
- враховувати, що призначення відповідальними за перевірку якості виконання завдань аудиторів, які перебувають у адміністративному або функціональному підпорядкуванні ключового партнера, що одночасно є керівником або власником САД та має істотний вплив на визначення рівня їх винагороди, створює загрози об'єктивності та може призводити до ризиків упередженості при

здійсненні перевірки якості;

- у випадках, коли забезпечити належний рівень об'єктивності осіб, відповідальних за перевірку якості виконання завдань, власними ресурсами САД неможливо, розглядати можливість залучення зовнішніх постачальників послуг, які мають відповідну кваліфікацію, досвід та компетентність для проведення такої перевірки.

Недоліки дотримання окремих вимог Закону

Відповідно до Рекомендацій недолік дотримання окремих вимог Закону – порушення вимог Закону, інших нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності, крім порушень, які є недоліками виконання завдання та недоліками системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю).

На *рис. 6* та *рис. 7* наведено розподіл недоліків дотримання окремих вимог Закону за їх питомою вагою та частотою виявлення при перевірках САД. Такі недоліки в основному пов'язані з:

- недотриманням вимог Закону щодо інформування НБУ або НКЦПФР, які відповідно до законодавства здійснюють нагляд за підприємствами, що становлять суспільний інтерес, про певні визначені Законом факти та обставини;
- запровадженими політиками оплати праці персоналу, залученого до виконання завдань з обов'язкового аудиту, що не містять стимулів для забезпечення якості робіт;
- порушенням вимог щодо договору страхування відповідальності САД перед третіми особами;
- порушенням порядку подання інформації до Реєстру;
- недотриманням додаткових вимог НБУ або НКЦПФР до інформації, що має обов'язково міститися в аудиторському звіті за результатами обов'язкового аудиту;
- недотриманням вимог Закону щодо змісту додаткового звіту для аудиторського комітету;
- нездатністю ідентифікувати завдання із обов'язкового аудиту фінансової звітності, включаючи підприємствами, що становлять суспільний інтерес, або інше обов'язкове завдання.

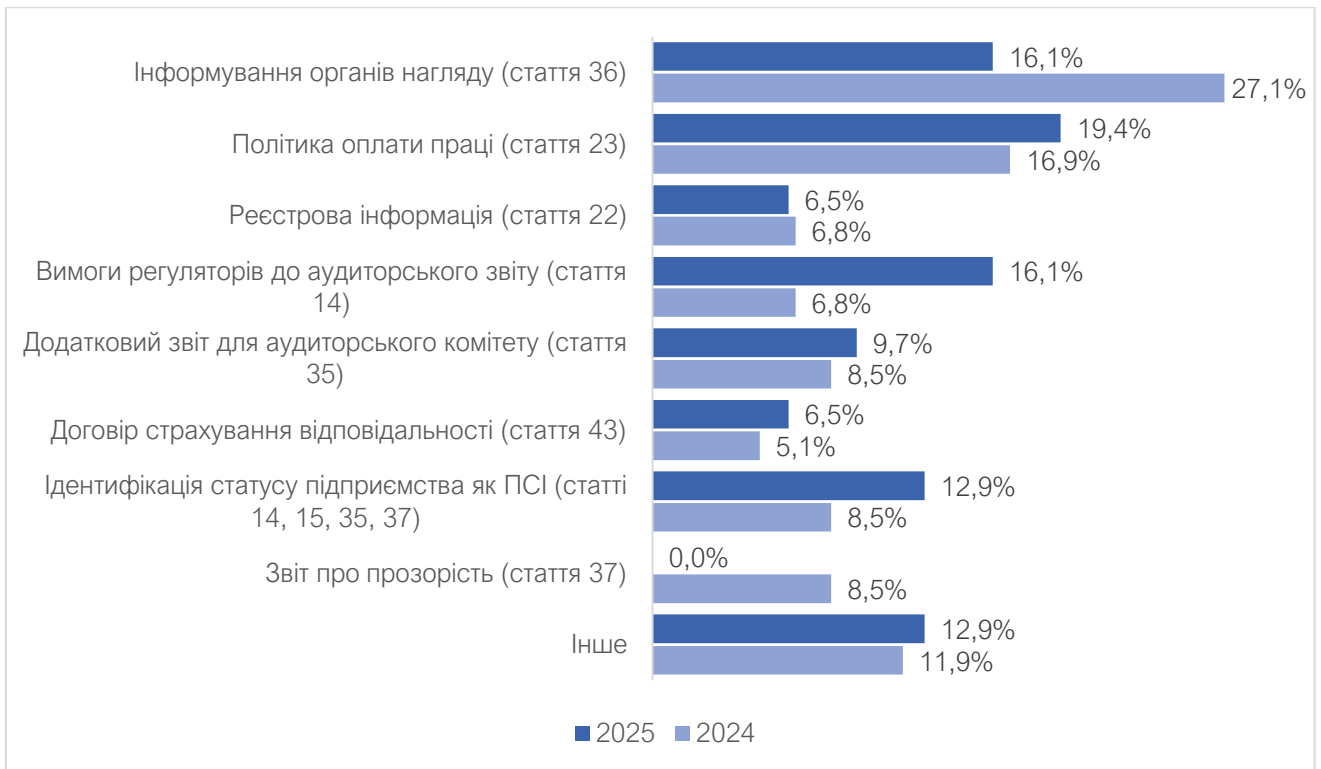

Рисунок 6. Структура недоліків за областями порушення окремих вимог Закону

Рисунок 7. Частота встановлення в САД недоліків за областями порушення окремих вимог Закону у 2025 році
Найрозповсюдженіші індивідуальні недоліки, а також відповідні рекомендації САД докладніше описано нижче.

Недотримання вимог щодо інформування органів, які здійснюють нагляд за підприємствами, що становлять суспільний інтерес

У 2025 році, як і в попередньому, частина САД не забезпечили дотримання вимог Закону щодо інформування НБУ або НКЦПФР, які відповідно до законодавства здійснюють нагляд за таким підприємством. Найбільш поширеним випадком відсутності інформування органів, які здійснюють нагляд за підприємствами є відсутність інформування про суттєву загрозу або сумніви щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі.

Рекомендації:

САД, який надає послуги з обов'язкового аудиту або іншого обов'язкового завдання підприємству, що становить суспільний інтерес, зобов'язаний невідкладно, але не пізніше дати підписання аудиторського звіту (якщо інше не передбачено законом), інформувати НБУ або НКЦПФР, які відповідно до законодавства здійснюють нагляд за таким підприємством, у визначеному ними порядку про встановлені факти щодо:

- порушення законодавства з питань, що належать до компетенції НБУ та НКЦПФР, у тому числі в частині кількісних показників з урахуванням рівня суттєвості;
- суттєвої загрози або сумнівів щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі;
- наявності модифікованої думки (думки із застереженням, негативної або відмови від висловлення думки).

САД, який надає аудиторські послуги відповідно до законодавства підприємству, що становить суспільний інтерес, нагляд за яким здійснює НБУ, зобов'язаний негайно, але не пізніше дати підписання звіту САД (якщо інше не передбачено законом), інформувати НБУ у визначеному НБУ порядку про встановлені факти недотримання встановлених пруденційних вимог та нормативів.

САД, який надає аудиторські послуги відповідно до законодавства підприємству, що становить суспільний інтерес, яке є надавачем фінансових послуг, нагляд за яким здійснює НКЦПФР, зобов'язаний негайно, але не пізніше дати підписання звіту САД, інформувати НКЦПФР у визначеному НКЦПФР порядку про встановлені факти недотримання встановлених пруденційних вимог та нормативів.

Крім цього, відповідно до абзацу сьомого частини першої статті

36 Закону САД повинен повідомляти про будь-яку інформацію щодо питань, зазначених у пунктах 1–3 цієї частини, про яку йому стало відомо під час виконання завдання з обов'язкового аудиту юридичної особи, що має тісні зв'язки з підприємством, що становить суспільний інтерес, обов'язковий аудит фінансової звітності якого він також проводить.

Відсутність політик оплати праці персоналу, залученого до виконання завдань з обов'язкового аудиту, що передбачали б стимули для забезпечення якості робіт

Близько 29% із перевірених в 2025 році САД не дотримувалися вимог статті 23 Закону в частині забезпечення застосовування політики оплати праці персоналу, залученого до виконання завдань з обов'язкового аудиту, що передбачала б стимули для забезпечення високої якості робіт.

Зокрема, заробітна плата значної частини персоналу таких САД, а іноді і всіх працівників, задіяних у наданні аудиторських послуг, включно з аудиторами, що мають багаторічний досвід роботи в сфері аудиту та бухгалтерського обліку, мають сертифікати та дипломи, що підтверджують володіння МСФЗ на високому рівні, перебувала або на межі встановленого законодавством мінімального розміру заробітної плати або дещо перевищувала такий розмір.

Рекомендації:

Пунктом 11 частини першої статті 23 Закону передбачено, що САД для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності має забезпечити, зокрема застосовування політики оплати праці персоналу, залученого до виконання завдань з обов'язкового аудиту, що передбачала б стимули для забезпечення якості робіт. При цьому винагорода, отримана САД від юридичної особи за послуги, не пов'язані з обов'язковим аудитом фінансової звітності, не може будь-яким способом враховуватися при визначенні обсягу оплати праці аудиторам та іншим працівникам, залученим до виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності цієї юридичної особи.

З огляду на викладене, політика оплати праці персоналу, який залучається до виконання завдань з обов'язкового аудиту, повинна включати стимули, спрямовані на забезпечення високої якості робіт. У політиках САД, що передбачають оплату праці аудиторам та іншому кваліфікованому персоналу на рівні мінімальної заробітної плати, що встановлений законодавством як найнижчий допустимий рівень оплати праці, або в розмірі, що дещо перевищує такий рівень, відсутні відповідні стимули, що підвищує ризики втрати персоналом

мотивації до якісного надання аудиторських послуг, неспроможності САД винаймати та утримувати кваліфікованих працівників, спотворює ціноутворення та конкурентність на ринку аудиторських послуг.

Порушення вимог щодо договору страхування відповідальності САД перед третіми особами

У відповідності із параграфом 2 статті 43 Закону САД, який провадить обов'язковий аудит фінансової звітності, зобов'язаний мати договір страхування відповідальності САД перед третіми особами, укладений у порядку та на умовах, встановлених НБУ, за погодженням з ОСНАД.

Постановою Правління НБУ від 20 грудня 2023 року № 168 (далі – Положення № 168) затверджено «Положення про порядок та умови укладення договору страхування відповідальності САД перед третіми особами», та відповідно внесені деякі зміни в умови, на яких укладаються договори страхування, що не було враховано окремими САД у 2025 році. Зокрема, деякі договори страхування не передбачали розширений період для подання вимог потерпілими третіми особами за страховими випадками, що відбулися в період дії договору страхування відповідальності аудитора, який відповідно до пункту 10 розділу III Положення №168 повинен становити не менше двох календарних років після закінчення строку дії договору страхування відповідальності аудитора.

Рекомендації:

САД повинні укласти договори страхування відповідальності САД перед третіми особами відповідно до діючого Положення № 168 або внести відповідні зміни до діючого договору страхування, у разі його невідповідності.

Порушення порядку подання інформації до Реєстру

Під час проведення перевірок у 2025 році встановлено випадки, коли окремі САД не забезпечували своєчасного подання інформації про зміни у реєстровій інформації до Реєстру відповідно до вимог Закону.

Зокрема, в окремих випадках САД несвоєчасно повідомляли Інспекцію про зміни у складі аудиторів, які здійснюють діяльність у складі САД, а також змін у складі учасників САД.

Рекомендації:

Відповідно до частини другої статті 22 Закону САД протягом 10 календарних днів з дня, коли відбулися зміни у реєстровій інформації

(крім інформації про проходження аудитором безперервного професійного навчання), зобов'язаний подати відповідну інформацію (зміни) до Інспекції для внесення її до Реєстру.

З цією метою доцільно посилити внутрішній контроль за відстеженням змін у відомостях, що підлягають внесенню до Реєстру, зокрема щодо складу аудиторів, які здійснюють діяльність у складі САД, складу учасників САД, а також інших відомостей, визначених законодавством, та забезпечити подання відповідної інформації до Інспекції у строки, встановлені Законом.

Недотримання додаткових вимог НБУ або НКЦПФР до інформації, що має обов'язково міститися в аудиторському звіті за результатами обов'язкового аудиту

Близько 16,1 % із перевірених у 2025 році САД не дотримувалися вимог статті 14 Закону у частині розкриття в аудиторському звіті додаткової інформації.

Зокрема, окремі аудиторські звіти, складені за результатами обов'язкового аудиту фінансової звітності, не в повній мірі відповідали вимогам щодо розкриття інформації, передбаченої Вимогами до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює НКЦПФР, затвердженими рішенням НКЦПФР від 22 липня 2021 року № 555 (із змінами), які застосовуються на додаток до вимог МСА.

Рекомендації:

САД мають забезпечити належний контроль за повнотою та достовірністю інформації, що відображається в аудиторських звітах за результатами обов'язкового аудиту фінансової звітності, з урахуванням вимог статті 14 Закону, а також додаткових вимог, установлених регуляторами, на додаток до вимог МСА.

Відповідно до частини шостої статті 14 Закону НБУ, НКЦПФР можуть встановити додаткові вимоги до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності та має обов'язково міститися в аудиторському звіті за результатами обов'язкового аудиту або звіті щодо огляду проміжної фінансової інформації, відповідно до МСА, а також встановити вимоги стосовно додаткових звітів САД щодо юридичних осіб, які підлягають регулюванню.

Недотримання окремих вимог до складання та подання додаткового звіту для аудиторського комітету

Під час проведення перевірок у 2025 році встановлено випадки,

коли окремі САД не забезпечували належного контролю за складанням, змістом та порядком подання додаткового звіту для аудиторського комітету або органу (підрозділу), на який покладено відповідні функції, що передбачено вимогами статті 35 Закону.

Зокрема, в окремих перевірених завданнях встановлено випадки, коли додатковий звіт для аудиторського комітету подавався не безпосередньо аудиторському комітету або відповідному органу (підрозділу), на який покладено такі функції, а іншим посадовим особам юридичної особи, фінансова звітність якої підлягала аудиту. В результаті не можливо переконатися, що додатковий звіт для аудиторського комітету подано у відповідності до вимог Закону.

Крім того, встановлено випадки, коли інформація, наведена у додатковому звіті для аудиторського комітету, не узгоджувалася зі змістом звіту незалежного аудитора. Зокрема, в окремих випадках у додатковому звіті відсутня інформація про події або умови, що свідчать про наявність суттєвої невизначеності щодо здатності суб'єкта господарювання продовжувати діяльність на безперервній основі, тоді як у звіті незалежного аудитора така інформація була розкрита у відповідному параграфі.

Також встановлено випадки, коли додаткові звіти для аудиторського комітету не містили розкриття інформації, зокрема щодо:

- опису застосованих методів оцінки щодо різних груп активів та зобов'язань, у тому числі відповідних змін у таких методах;
- забезпечення посадовими особами юридичної особи надання всіх необхідних запитів, пояснень та документів під час виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності;
- строків виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності;
- пояснення оцінки впливу на фінансову звітність консультаційних послуг з питань оподаткування або інших послуг, що могли надаватися САД або учасниками аудиторської мережі.

Рекомендації:

САД має переконуватися в тому, що додатковий звіт для аудиторського комітету розкриває результати виконання завдання з обов'язкового аудиту та щонайменше містить розкриття інформації, зазначеної у частині другій статті 35 Закону.

Відомості, наведені САД в додатковому звіті для аудиторського комітету, мають узгоджуватися зі складеною аудиторською документацією.

Нездатність ідентифікувати завдання із обов'язкового аудиту фінансової звітності, включаючи підприємства, що становлять суспільний інтерес, або інше обов'язкове завдання

Під час перевірок з контролю якості аудиторських послуг у 2025 році встановлено випадки, коли САД не визначали окремі завдання з аудиту як обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес. Разом з цим, частота виявлення такого недоліку знизилася з 22% у 2024 році до 19% у 2025 році.

У ряді таких випадків САД також не ідентифікували, що фінансова звітність була складена не за відповідною концептуальною основою (НП(с)БО замість МСФЗ), а також не встановлювали обов'язку суб'єкта господарювання складати, крім окремої фінансової звітності, консолідовану фінансову звітність.

Крім того, такими САД зазвичай не дотримувалися вимоги Закону, які застосовні до обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, у частині:

- відсутності наведення у аудиторському звіті додаткової інформації, що вимагається частиною четвертою статті 14 Закону;
- неподання до аудиторського комітету або органу (підрозділу), на який покладено відповідні функції, додаткового звіту для аудиторського комітету, що вимагається частиною першою статті 35 Закону;
- відсутність відомостей про зазначені завдання у звіті про прозорість за відповідний рік;
- не відображення відомостей про зазначені завдання у Додатку 1 до Звітної інформації суб'єкта аудиторської діяльності про надані послуги (форма № 5).

Рекомендації:

З метою дотримання вимог Закону щодо особливостей обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, САД має забезпечити належний контроль за відстеженням набуття суб'єктами господарювання статусу підприємства, що становить суспільний інтерес.

Важливо посилити контроль за процедурами, пов'язаними з прийняттям клієнта, зокрема шляхом проведення ретельного аналізу його фінансової звітності, а також фінансової звітності за попередні роки.

Недоліки виконання завдань

Відповідно до Рекомендацій недолік виконання завдання –

порушення вимог МСА при виконанні завдання з аудиту, огляду, іншого надання впевненості або супутніх послуг.

Допущення недоліків при проведенні аудиту фінансової звітності досі є поширеним явищем і може призводити до надання САД аудиторських звітів, які не відповідають обставинам.

З 2024 року відповідно до вимог оновлених Рекомендацій застосовується визначення суттєвого недоліку виконання завдання. За результатами перевірок, проведених у 2025 році, суттєвий недолік виконання завдання було встановлено у 4,7 % перевірених САД.

Відповідно до Рекомендацій суттєвий недолік (порушення) виконання завдання має місце у випадку, коли за результатами перевірки з контролю якості встановлено значущі недоліки у двох або більше завданнях, відібраних для перевірки, які окремо або в сукупності свідчать про те, що:

- робочі документи із завдання не містять достатні і відповідні записи основи для складеного САД звіту відповідно до МСА;
- робочі документи із завдання не містять докази того, що завдання планувалося та виконувалося в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосованих МСА;
- наявні ознаки того, що фінансова звітність не складена у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосованої концептуальної основи фінансового звітування без належної модифікації аудиторського звіту.

Такі недоліки можуть суттєво впливати на якість аудиту та достовірність фінансової звітності.

Результати перевірок з контролю якості аудиторських послуг, проведених у 2025 році, свідчать про наявність низки недоліків при виконанні завдань з аудиту фінансової звітності, зокрема, пов'язані з:

- процедурами оцінки ризиків та планування аудиту;
- виконанням аудиторських процедур та отриманням аудиторських доказів;
- аудитом облікових оцінок та розкриття інформації;
- аудитом окремих питань фінансової звітності;
- документуванням аудиту;
- формуванням аудиторського звіту та висновків;
- управлінням завданням та контролем якості.

Для запобігання подібним недолікам САД доцільно зосередити увагу на таких аспектах:

- належному контролі якості виконання аудиторських завдань, включаючи оцінку ризиків та визначення прийнятних аудиторських процедур;
- належному документуванні виконаних аудиторських процедур та забезпеченні достатньої робочої документації;
- застосуванні професійного судження та професійного скептицизму під час виконання аудиторських завдань.

Наведені у цьому звіті недоліки та рекомендації є важливими для забезпечення належної якості аудиту фінансової звітності та його відповідності вимогам МСА. Неякісне виконання аудиторських завдань може призвести до суттєвих негативних наслідків, зокрема до невідповідності висловленої аудиторської думки фактичним обставинам, відсутності достатніх і належних підстав для формування думки щодо фінансової звітності, а також до застосування заходів впливу за вчинення професійного проступку. Крім того, такі порушення можуть призводити до зниження довіри інвесторів та інших користувачів фінансової звітності до САД та аудиторської професії загалом.

З метою підвищення якості аудиту фінансової звітності САД повинні відмовитися від «шаблонних підходів» до аудиту та перейти до індивідуального підходу до кожного підприємства. Для цього САД мають здійснювати ґрунтовний аналіз діяльності суб'єкта господарювання та середовища його функціонування, що дасть змогу своєчасно ідентифікувати потенційні проблеми та ризики, які можуть впливати на фінансову звітність, і, відповідно, розробити та виконати належні аудиторські процедури у відповідь на такі ризики.

Рекомендації також передбачають залучення САД експертів із відповідною кваліфікацією та досвідом, забезпечення достатнього часу для виконання аудиторських завдань, а також підвищення ефективності комунікації між САД та клієнтом.

Важливо наголосити на необхідності дотримання САД стандартів професійної етики та професійної поведінки. Аудитори повинні дотримуватися високих етичних стандартів та уникати будь-яких конфліктів інтересів, які можуть вплинути на об'єктивність та незалежність їхньої професійної діяльності.

Оскільки аудит – це процес, який вимагає високої кваліфікації та знань, важливо, щоб САД надавали своїм співробітникам можливість проходити навчання та атестацію для здобуття кваліфікації аудитора. САД повинні підтримувати своїх працівників у постійному процесі підвищенні кваліфікації та навчанні новим методам та технікам проведення аудиту.

САД повинні розробляти та впроваджувати ефективні системи контролю (управління) якістю, що забезпечують належну якість виконання аудиторських завдань. Водночас САД мають дотримуватися вимог МСА, стандартів професійної етики та незалежності, а також норм чинного законодавства.

За результатами перевірок у 2025 році встановлено 247 значущих недоліків у виконанні 64 завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності, відібраних для перевірки.

Рекомендації визначають значущий недолік виконання завдання – недолік, який за професійним судженням інспектора та отриманими ним доказами впливає або потенційно може впливати на обґрунтованість основи для висновку САД про досягнення загальних цілей аудитора, доказів того, що завдання планувалося та виконувалося відповідно до МСА та/або Закону, а також не класифікований як значущий недолік системи внутрішнього контролю якості (системи управління якістю).

На *рис. 8* та *рис. 9* наведено області ідентифікованих значущих недоліків виконання завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, а також частоту їх виявлення в перевірених завданнях з аудиту фінансової звітності.

В порівнянні з попереднім 2024 роком суттєві зміни в областях недоліків та частоті їх виявлення не відбувалися, що все ще свідчить про незадовільний рівень врахування САД узагальнених результатів перевірок Інспекції та не вжиття превентивних заходів щодо їх завчасного усунення.

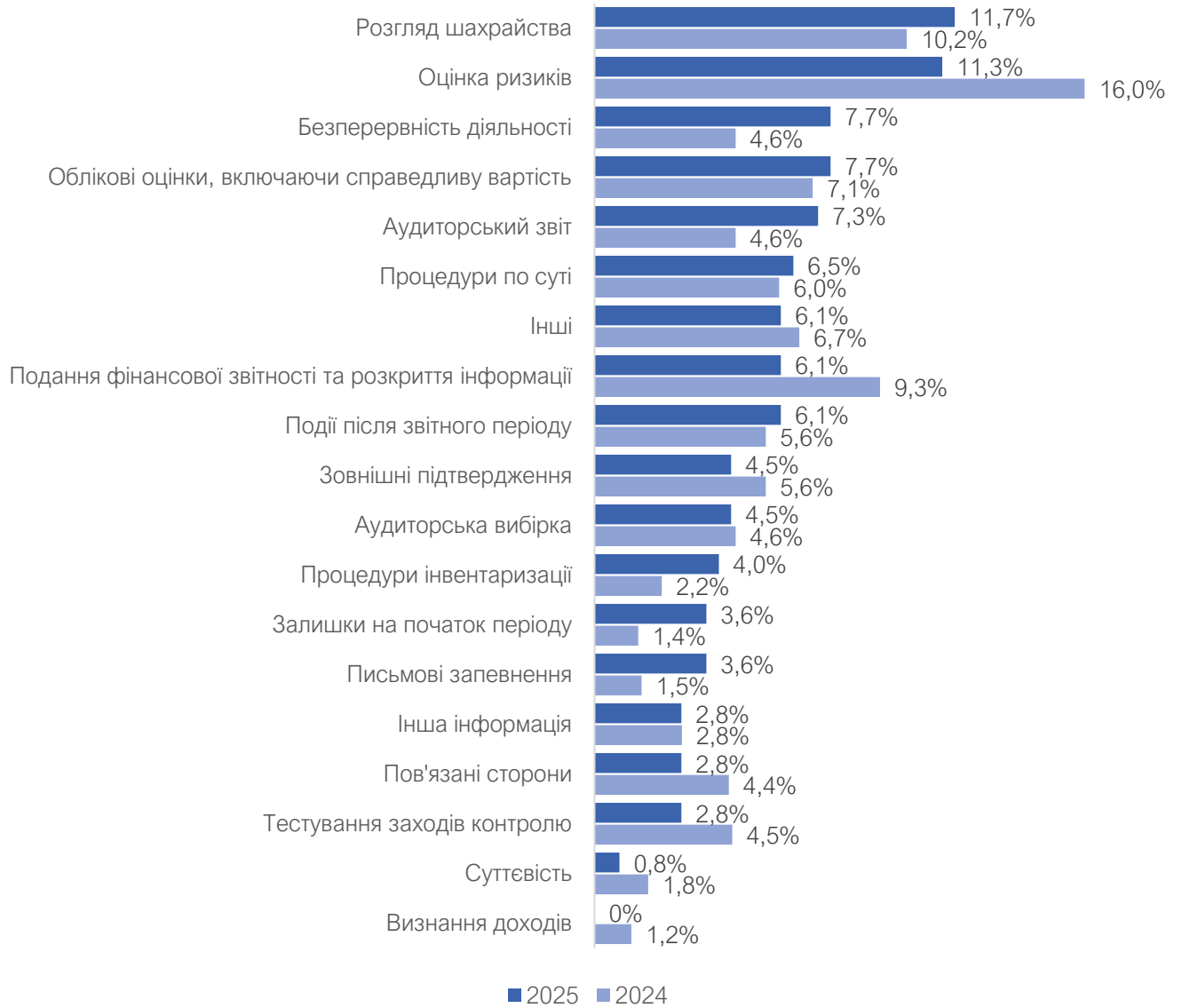

Рисунок 8. Области, в яких були ідентифіковані значущі недоліки виконання завдань

Рисунок 9. Частота ідентифікації в перевірених завданнях значущих недоліків виконання завдань у 2025 році

Далі наведено більш детальний опис найпоширеніших недоліків, а також рекомендації щодо їх усунення.

Оцінка ризиків суттєвого викривлення

Метою аудитора відповідно до МСА 315 (переглянутого в 2019 році) є ідентифікація та оцінка ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилки на рівні фінансової звітності та тверджень, з метою забезпечення основи для розробки та реалізації заходів реагування на оцінені ризики суттєвого викривлення.

Виконуючи процедури оцінки ризиків та документуючи отримані аудиторські докази, САД має отримати розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, застосовної системи фінансової звітності та системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, що дає належну основу для оцінки ризиків суттєвого викривлення.

Недоліки, пов'язані з оцінкою ризиків суттєвого викривлення, і надалі належать до найбільш поширених сфер, у яких ідентифікуються значущі недоліки виконання завдань, та були встановлені у 76,2 % перевірених у 2025 році САД.

При цьому, майже у всіх випадках виявлених недоліків оцінки ризиків спостерігалась відсутність в аудиторській документації

задокументованих відомостей про отримане САД розуміння середовища суб'єкта господарювання та його внутрішнього контролю у частині доречних заходів внутрішнього контролю, щонайменше стосовно визначених САД значних ризиків. Більшість САД не документують:

- заходи контролю, спрямовані на усунення ризику, який визначений як значний ризик;
- заходи контролю над записами у журналах, включаючи нестандартні записи;
- заходи контролю, для яких САД планує перевірити ефективність функціонування при визначенні характеру, часу та обсягу тестування по суті, а також проведення оцінки визначення, чи були впровадженні відповідні заходи контролю шляхом виконання процедур на додаток до опитування персоналу суб'єкта господарювання (наскрізний тест).

Суттєві ускладнення у САД виникають під час розробки та виконання процедур оцінки ризиків, які повинні забезпечувати отримання аудиторських доказів, що формують належну основу для ідентифікації та оцінки ризиків суттєвого викривлення, а також для розробки подальших аудиторських процедур. Так в окремих перевірених завданнях аудиторська документація не включала докази того, що в процесі планування для визначення ризиків суттєвого викривлення САД були застосовані в достатній мірі аналітичні процедури, включаючи визначення того, чи свідчать незвичайні або неочікувані взаємозв'язки про ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства. У багатьох випадках аналітичні процедури виконувалися формально й обмежувалися обчисленням окремих фінансових показників без розгляду впливу їх значень на ризики суттєвого викривлення фінансової звітності.

Як наслідок, більшість САД не змогли належним чином спланувати аудит та водночас довести дотримання вимог МСА 315 (переглянутого в 2019 році).

Рекомендації:

Розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, а також застосованих основ фінансової звітності, належним чином сплановані та виконані процедури оцінки ризиків, у тому числі аналітичні процедури, запити керівництву та іншим відповідальним особам, ретельне вивчення інформації, що розкрита у фінансовій звітності, допомагає САД у ідентифікації подій або умов, характеристики яких можуть вплинути на схильність до викривлення тверджень про класи операцій, залишки рахунків або розкриття інформації.

Чим більшою мірою клас операцій, залишок рахунку або розкриття інформації схильні до викривлення через складність або суб'єктивності, тим більше необхідно проявляти професійний скептицизм.

САД повинен:

- ідентифікувати ризики суттєвих викривлень та визначити, чи існують вони на рівні фінансової звітності або на рівні тверджень для класів операцій, залишків рахунків та розкриття інформації;
- щодо ідентифікованих ризиків суттєвих викривлень на рівні тверджень оцінити невід'ємний ризик шляхом оцінки ймовірності та величини викривлень. При цьому САД потрібно враховувати наскільки фактори невід'ємного ризику впливають на схильність відповідних тверджень до викривлення. Більш високий невід'ємний ризик може виникати в результаті наступних факторів:
 - суб'єктивність методів обліку;
 - бухгалтерські оцінки, що мають високу ступень невизначеності або складні моделі;
 - складність отримання та обробки даних обліку;
 - інформація, яка вимагає складних розрахунків;
 - принципи обліку, що можуть мати різні тлумачення;
 - зміни в бізнесі суб'єкта господарювання, які тягнуть за собою зміни в бухгалтерському обліку;
- визначити, чи є будь-який з оцінених ризиків суттєвого викривлення значним ризиком;
- оцінити ризик контролю (у разі якщо САД планує тестування ефективності заходів контролю, що дозволить САД покладатися на контролі).

Незалежно від оцінених ризиків суттєвого викривлення, САД повинен визначити в якості значного ризику нехтування управлінським персоналом заходами контролю, оскільки управлінський персонал для вчинення шахрайства має можливість через його спроможність маніпулювати бухгалтерськими записами та складати навмисно викривлену фінансову звітність, нехтуючи заходами контролю, які в інших випадках є такими, що функціонують ефективно.

Під час ідентифікації та оцінювання ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства САД, виходячи з припущення, що існують ризики шахрайства у визнанні доходів, повинен оцінити, які типи доходу, комерційних операцій або тверджень призводять до таких ризиків. САД повинен розглядати оцінені ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства як значні ризики, тому він

повинен отримати розуміння пов'язаних із ними заходів контролю суб'єкта господарювання, включаючи заходи контролю, доречні для таких ризиків, якщо це ще не зроблено. Якщо САД дійшов висновку, що припущення про те, що існує ризик суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, пов'язаний із визнанням доходів, є незастосовним за обставин завдання, він повинен включити в аудиторську документацію обґрунтування цього висновку.

Недоліки процедур із розгляду ризиків шахрайства

Під час виконання аудиторських завдань значна кількість САД не приділяють достатньої уваги документуванню процедур ідентифікації ризиків шахрайства, а також належному виконанню аудиторських процедур у відповідь на такі ризики.

Вказуючи на ключові зауваження, варто звернути увагу на недостатність виконання та документування процедур для отримання інформації, яка використовується під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, зокрема:

- отримання інформації щодо оцінки управлінським персоналом ризику шахрайства, процесу управлінського персоналу для ідентифікації та вживання дій у відповідь на ризики шахрайства;
- обговорення питань, пов'язаних з фактичним або підозрюваним шахрайством з іншим персоналом, яким може бути відома така інформація (працівниками відділу внутрішнього аудиту, служби внутрішньої безпеки, членами ревізійної комісії, юридичною службою, членами аудиторського комітету та наглядової ради та іншим персоналом);
- обговорення з персоналом вразливості фінансової звітності суб'єкта господарювання до суттєвого викривлення, включаючи суттєве викривлення внаслідок шахрайства та способів вчинення шахрайства до початку виконання подальших аудиторських процедур;
- виконання ретроспективного огляду суджень і припущень управлінського персоналу, пов'язаних із суттєвими обліковими оцінками, відображеними у фінансовій звітності попереднього року;
- відсутність достатнього професійного скептицизму щодо визначення ризику шахрайства. У кращому випадку САД визначає ризик суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, пов'язаного із визнанням доходів, але іноді і цей ризик не визнається САД та робочі документи не містять належного обґрунтування зазначеного висновку;

- відсутність тестування відповідності проводок та інших коригувань, як дій у відповідь на ризик нехтування управлінським персоналом заходами контролю або неналежне документування такого тестування.

Тестування журнальних операцій та інших коригувань залишається сферою, у якій протягом останніх кількох років не спостерігається суттєвих покращень. У ряді випадків САД не могли продемонструвати проведення такого тестування взагалі, а у випадках, коли в аудиторському файлі було задокументовано окремі елементи тестування, встановлено значні недоліки у їх виконанні, зокрема:

- відсутність задокументованих підходів до відбору операцій, що підлягають тестуванню;
- відсутність задокументованих доказів, що були отримані при проведенні тестування;
- відсутність перевірки повноти даних бухгалтерського обліку та цілісність наданих даних.

Рекомендації:

Недостатній професійний скептицизм у виявленні випадків шахрайства часто є причиною неефективного аудиту. Плануючи та виконуючи процедури, САД потрібно ретельно розглядати специфіку клієнта, вправ внутрішніх і зовнішніх факторів та детально документувати отримані докази.

САД в ході виконання завдань з аудиту несе відповідальність за отримання достатньої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилок. З цією метою МСА 240 вимагає виконання певних аудиторських процедур для допомоги САД в ідентифікації та оцінці ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства і розробці процедур для виявлення такого викривлення. Ці процедури включають наступні дії, але не обмежуються ними:

- надання запитів управлінському персоналу, щодо оцінки ризику того, що фінансова звітність може бути суттєво викривлена внаслідок шахрайства, процесу управлінського персоналу для ідентифікації та вживання дій у відповідь на ризики шахрайства, повідомлення управлінським персоналом інформації, тим, кого наділено найвищими повноваженнями, яка стосується процесів ідентифікації та дій у відповідь на ризики шахрайства;
- надання запитів іншим, окрім управлінського персоналу,

працівникам у межах суб'єкта господарювання залежно від обставин (включаючи внутрішніх аудиторів за наявності підрозділу внутрішнього аудиту), щоб визначити, чи відомі їм будь-які фактично вчинені або підозрювані випадки шахрайства або такі випадки шахрайства, що розслідуються (чи були розслідувані), які впливають на суб'єкт господарювання;

- розгляд облікових оцінок на наявність упередженості та оцінку, чи становлять обставини, що спричиняють упередженість (якщо вони є), ризик суттєвого викривлення внаслідок шахрайства. Виконуючи цей огляд, САД повинен, серед іншого, виконати ретроспективний огляд суджень і припущень управлінського персоналу, пов'язаних із суттєвими обліковими оцінками, відображеними у фінансовій звітності попереднього року.

- унесення елемента непередбачуваності у вибір характеру, часу й обсягу аудиторських процедур, які слід виконати;

- тестування відповідності проведення, відображених у Головній книзі, та інших коригувань, зроблених при складанні фінансової звітності, що проводиться незалежно від оцінки аудитором ризиків нехтування контролем управлінським персоналом;

САД повинен застосовувати професійне судження під час визначення характеру, часу й обсягу тестування проведення та інших коригувань. Проте, оскільки шахрайські проведення та інші коригування часто виконуються на кінець звітного періоду, параграф 33 (a) (ii) МСА 240 вимагає, щоб САД відбирав проведення та інші коригування, які було зроблено у зазначений період. Крім того, оскільки суттєві викривлення у фінансовій звітності внаслідок шахрайства можуть мати місце протягом усього періоду та може бути докладено значних зусиль, щоб приховати спосіб вчинення шахрайства, параграф 33 (a) (iii) МСА 240 вимагає, щоб САД розглядав, чи є потреба також у тестуванні проведення та інших коригувань протягом періоду.

Щодо значних операцій, які виходять за межі звичайного перебігу бізнесу суб'єкта господарювання або які видаються САД в умовах розуміння ним суб'єкта господарювання та його середовища, а також іншої інформації, отриманої під час аудиту, незвичайними, оцінити, чи не вказує їх економічний зміст (або його відсутність) на те, що такі операції могли бути додані з метою шахрайства під час фінансового звітування або приховування незаконного привласнення активів.

З метою підвищення ефективності тестування даних

бухгалтерського обліку САД повинен розглянути можливість використання комп'ютеризованих методів аудиту (Computer-assisted audit techniques) для проведення тестів, які неможливо виконати вручну.

Партнер із завдання та інші ключові члени команди із завдання повинні обговорити вразливість фінансової звітності суб'єкта господарювання до суттєвого викривлення та застосування застосовної концептуальної основи фінансового звітування до фактів і обставин суб'єкта господарювання.

Облікові оцінки, включаючи справедливу вартість

Результати перевірок незмінно свідчать про наявність повторюваних недоліків у сфері аудиту облікових оцінок, *рис. 10*. Зокрема, за результатами перевірок у 2025 році значущі недоліки аудиту облікових оцінок було виявлено у 71,4 % перевірених САД.

Облікові оцінки, включаючи оцінки за справедливою вартістю, як правило, мають суттєвий вплив на показники фінансової звітності та потребують застосування належного професійного судження, відповідних аудиторських процедур і достатніх аудиторських доказів. Разом з тим результати перевірок свідчать, що під час аудиту окремих видів облікових оцінок аудиторами не завжди забезпечується належний рівень перевірки та оцінки припущень управлінського персоналу, щодо:

- зменшення корисності фінансових інструментів (наприклад, дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій);
- зменшення корисності нефінансових активів (основних засобів, нематеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій);
- оцінку активів за справедливою вартістю (основних засобів, біологічних активів тощо);
- оцінку інвестицій (у тому числі які оцінюються за справедливою вартістю);
- оцінку резервів (наприклад, страхових резервів) тощо.

Облікові оцінки включають припущення та судження керівництва, які характеризуються високим ступенем суб'єктивності та складності. Постійні мінливі ринкові умови на тлі військових подій та економічної невизначеності по суті збільшують виклик для аудиту ключових облікових оцінок у фінансовій звітності. Тому важливо, щоб САД могли продемонструвати, як вони зібрали достатню кількість належних аудиторських доказів і застосували професійні судження

при формулюванні своїх висновків в аудиторському файлі.

Водночас результати перевірок свідчать про значну кількість значущих недоліків під час аудиту облікових оцінок, зокрема:

- суттєві недоліки документування процедури оцінювання ризиків, пов'язаних з обліковими оцінками: відсутність документування розуміння САД конкретних суттєвих облікових оцінок, включаючи опис таких оцінок, яким чином, на підставі яких припущень та джерел інформації вони визначаються і розраховуються, яку ступінь невизначеності мають, які заходи контролю щодо них запроваджені;

- відсутність документування ознак можливої упередженості управлінського персоналу щодо оцінок;

- відсутність документальних доказів виконання огляду САД результатів облікових оцінок, включених до фінансової звітності попереднього періоду, або, якщо це прийнятно, їх наступних переоцінок для цілей поточного періоду;

- відсутність документування САД перевірки та аналізу даних, які керівництво використовувало для здійснення оцінок, як то: історичні дані при оцінці очікуваних кредитних збитків, данні для розрахунку забезпечень під виплати працівникам, вхідні данні для актуарних розрахунків, коректність наведення дебіторської заборгованості за строками погашення та інше;

- відсутність достатнього документування розгляду САД результатів роботи експерта управлінського персоналу, як то: відсутність належного розгляду компетентності та об'єктивності експерта, умов угоди між суб'єктом господарювання та його експертом;

- відсутність достатнього професійного скептицизму, що має бути проявлений при аудиті складних та суб'єктивних суджень управлінського персоналу.

Рисунок 10. Розподіл значущих недоліків за обліковими оцінками у 2025 році

Рекомендації:

Під час перевірки облікових оцінок особливо важливо проявляти професійний скептицизм протягом усього періоду виконання аудиторського завдання, хоча це може бути складним, зокрема під час оцінювання суджень та припущень управлінського персоналу. Для цього САД повинен мати належні знання, навички та ресурси. З метою забезпечення належної якості аудиту облікових оцінок відповідно до вимог МСА 540 (переглянутий) САД необхідно:

- отримуючи розуміння суб'єкта господарювання та його середовища (у тому числі системи внутрішнього контролю), отримати розуміння аспектів діяльності, що стосуються облікових оцінок. Крім того, САД повинен здійснювати огляд результатів попередніх облікових оцінок або, якщо застосовно, їх подальшої переоцінки з метою сприяння ідентифікації та оцінюванню ризиків суттєвого викривлення у поточному періоді;

- визначити, чи потребує команда із завдання спеціалізованих знань або навичок для виконання процедур оцінки ризиків, ідентифікації та оцінювання ризиків суттєвого викривлення, розроблення і виконання аудиторських процедур у відповідь на такі ризики, а також для оцінювання отриманих аудиторських доказів;

- під час ідентифікації та оцінюванні ризиків суттєвого викривлення, що стосуються облікових оцінок та пов'язаного з ними

розкриття інформації, окремо оцінити невід'ємний ризик і ризик контролю. Під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення та оцінювання невід'ємного ризику САД повинен враховувати: ступінь залежності облікової оцінки від невизначеності оцінювання та ступінь впливу складності, суб'єктивності чи інших чинників невід'ємного ризику;

- виконати подальші аудиторські процедури які мають містити один або кілька з таких підходів:
 - отримання аудиторських доказів на основі подій, що відбуваються після дати звіту;
 - тестування того, як управлінський персонал здійснював облікову оцінку (оцінити якість даних, використаних для підготовки оцінки, оцінити, чи є метод вимірювання прийнятним і чи є припущення, зроблені керівництвом, обґрунтованими);
 - розробка точкової оцінки або діапазону аудитора;
 - тестування внутрішнього контролю щодо оцінок (у разі необхідності);
- розробити та виконувати подальші аудиторські процедури, щоб отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо розкриття інформації, пов'язаної з обліковою оцінкою;
- оцінити, чи є ознаками можливої упередженості управлінського персоналу судження та рішення, здійснені управлінським персоналом під час виконання облікових оцінок;
- ґрунтуючись на виконаних аудиторських процедурах та отриманих аудиторських доказах оцінити:
 - чи залишаються прийнятними оцінки ризиків суттєвого викривлення на рівні тверджень, включаючи випадки, коли ідентифіковано ознаки можливої упередженості управлінського персоналу;
 - чи здійснені відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування рішення управлінського персоналу, що стосуються визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про ці облікові оцінки у фінансовій звітності;
 - чи отримані достатні та прийнятні аудиторські докази; і
 - визначитись, чи є облікові оцінки обґрунтованими або викривленими.

Адекватність перевірки подання і розкриття інформації у фінансовій звітності

Окремі САД не приділяють достатньої уваги виконанню аудиторських процедур, спрямованих на перевірку відповідності

подання фінансової звітності та повноти розкриття інформації вимогам застосованої концептуальної основи фінансового звітування. Зокрема, за результатами перевірок у 2025 році значущі недоліки щодо розкриття інформації у фінансовій звітності було виявлено у 52,3 % перевірених САД.

Це створює високі ризики того, що САД може не виявити неналежне розкриття або пропуски розкриття інформації у фінансовій звітності, що можуть бути оцінені як суттєві регуляторами суб'єктів господарювання, такими як НБУ та НКЦПФР, а також ключовими користувачами фінансової звітності, такими як існуючі або потенційні інвестори та кредитори.

Невідповідність дій САД вимогам МСА призводила до:

- відсутності у фінансовій звітності певного обсягу розкриття інформації, що вимагаються МСФЗ чи НП(С)БО, або неналежне розкриття такої інформації;
- неузгодженості окремих показників фінансової звітності;
- внутрішніх протиріч окремих облікових політик, наведених у примітках до фінансової звітності;
- невідповідності окремих облікових політик вимогам концептуальної основи.

Більшість САД, щодо яких у цій сфері встановлено недоліки, не застосовували належного інструментарію, який би давав змогу своєчасно ідентифікувати суттєві пропуски у розкритті інформації у фінансовій звітності.

Приклади найбільш поширених суттєвих пропусків та інших недоліків фінансового звітування стосуються:

- належного розкриття суттєвої невизначеності, пов'язаної з подіями чи умовами, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності суб'єкта господарювання продовжувати діяльність на безперервній основі;
- відсутності значного обсягу розкриття у фінансовій звітності інформації, яка вимагається МСФЗ 7, зокрема щодо очікуваних кредитних збитків, неузгодженості окремих облікових політик та іншого розкриття щодо фінансових інструментів;
- управління ризиками, що виникають внаслідок фінансових інструментів;
- інформації про пов'язані сторони, включаючи зазначення найменування фактичної контролюючої сторони, перевірку повноти відомостей про операції та залишки з пов'язаними сторонами, інформації про винагороду ключового управлінського персоналу;

- інформації щодо біологічних активів, наприклад, опису кожної групи біологічних активів із зазначенням характеру діяльності та нефінансових показників для кожної такої групи, обсягу виробництва сільськогосподарської продукції, узгодження змін балансової вартості біологічних активів за поточний період;

- відомостей про переоцінку необоротних активів, у тому числі, дати набрання чинності переоцінки, чи був залучений незалежний оцінювач, збільшення або зменшення протягом певного періоду, які виникають у результаті переоцінок, а також у результаті збитків від зменшення корисності, визнаних або сторнованих в іншому сукупному доході;

- оцінок справедливої вартості, у тому числі інформації про рівень ієрархії справедливої вартості, опису методу (методів) оцінки та вхідних даних, кількісної інформації про важливі закриті дані, використані при складанні оцінки справедливої вартості для 3-го рівня ієрархії, використаних процесів оцінювання справедливої вартості, про чутливість оцінки справедливої вартості до змін закритих вхідних даних;

- розкриття інформації щодо податку на прибуток, у тому числі основних компонентів податку на прибуток, частини відстрочених податків, що повинна бути віднесена за рахунок сукупного доходу, роз'яснення взаємозв'язку між податковими витратами (доходом) та обліковим прибутком; аналізу активів та зобов'язань, щодо яких виникають відстрочені податки, визнаних доходів або витрат від змін відстрочених податкових активів та зобов'язань, невикористаних податкових збитків, за якими відстрочений податковий актив не визнаний у звіті про фінансовий стан;

- розкриття суттєвих подій після звітного періоду, наприклад про ліквідацію банку, у якому станом на кінець звітного періоду наявні значні залишки коштів, прийняття рішення про корпоратизацію, прийняття значних зобов'язань або умовних зобов'язань, початок великого судового процесу, що виник виключно внаслідок подій, які відбулися після звітного періоду;

- достатності розкриттів, які вимагаються МСФЗ 17, у фінансовій звітності страхової компанії, що стає актуальним у зв'язку із застосуванням зазначеного стандарту страховими компаніями.

У 19 % перевірених САД аудиторська документація не містила доказів проведення процедур перевірки правильності складання звіту про рух грошових коштів.

Окремі САД задокументували у робочих документах виявлені недоліки щодо розкриття інформації та повідомили про них управлінський персонал. Проте такі САД не виконали належної оцінки впливу зазначених пропусків на аудиторську думку щодо фінансової звітності.

Крім того, окремі САД не оцінили належним чином вплив на аудиторську думку факту відсутності складання суб'єктом господарювання, який є материнським підприємством, консолідованої фінансової звітності.

Рекомендації:

САД повинен виконувати аудиторські процедури, щоб оцінити, чи відповідає загальне подання фінансової звітності застосовній концептуальній основі фінансового звітування. При цьому він повинен розглянути, чи подано фінансову звітність у спосіб, який належно відображає:

- класифікацію та опис фінансової інформації та відповідних операцій, подій і обставин, та
- подання, структуру та зміст фінансової звітності.

Оцінювання прийнятності подання, структури та змісту фінансової звітності повинне охоплювати, наприклад, розгляд, чи було вжито належну термінологію відповідно до вимог застосовної концептуальної основи фінансового звітування, рівня деталізації, узагальнення чи деталізації сум і встановлених основ для розрахунку сум. Для цього САД доцільно розглянути використання підтримуваного в актуальному стані деталізованого контрольного переліку розкриття інформації відповідно до МСФЗ та НП(С)БО.

САД має забезпечити наочне демонстрування взаємозв'язку між питаннями у контрольних переліках та відповідними примітками до фінансової звітності, що дозволить підвищити якість нагляду за виконанням процедури зі сторони партнера та відповідального за контроль якості.

САД слід приділяти більше уваги якості перевірки повноти розкриття інформації у фінансовій звітності, їх оцінці, а також повідомлення управлінському персоналу про необхідність більш якісного і повного розкриття інформації у примітках до фінансової звітності. Такі пропуски розкриття також становлять якісні викривлення фінансової звітності. САД має визначати ті пропуски, відомості про які слід включати до повідомлень про результати аудиту управлінському персоналу та тим, кого наділено найвищими повноваженнями, а також до листів запевнень управлінського персоналу, складених відповідно до МСА 580. Це забезпечить

можливість як управлінському персоналу, так і тим, кого наділено найвищими повноваженнями, здійснювати оцінку впливу і суттєвості пропусків розкриття, що, серед іншого, сприятиме покращенню якості їх нагляду за процесом фінансового звітування і, як наслідок, якості фінансової звітності.

САД повинен модифікувати думку в аудиторському звіті в разі, якщо доходить висновку на основі отриманих аудиторських доказів, що фінансова звітність у цілому містить суттєві викривлення, включаючи наявність суттєвого викривлення фінансової звітності, яке стосується якісного розкриття інформації.

Процедури по суті

Через відсутність у деяких завданнях достатньої аудиторської документації значна кількість САД не змогли продемонструвати докази виконання процедур по суті, результати їх виконання та отримані аудиторські докази щодо окремих суттєвих класів операцій або залишків на рахунках, включаючи, за потреби, відповідні твердження управлінського персоналу.

Найбільш поширеним випадком була відсутність виконання процедур по суті щодо суттєвих статей доходів і витрат. Крім того, проблемним питанням для окремих САД залишаються аудиторські процедури щодо перевірки правильності визнання операцій з придбання та реалізації у відповідному звітному періоді, а також процедури, спрямовані на виявлення невизнаних у фінансовій звітності зобов'язань.

Рекомендації:

Незалежно від оцінених ризиків суттєвого викривлення САД повинен розробити й виконати процедури по суті для кожного суттєвого класу операцій, залишку рахунку та розкриття інформації.

Недоліки аудиторських звітів

До поширених недоліків аудиторських звітів можна віднести:

- відсутність модифікації думки щодо фінансової звітності поточного року у випадку наявності модифікованої думки за попередній рік і питання, яке призвело до модифікації такої думки, не було вирішене;
- невідповідність думки висновкам, наведеним в аудиторській документації САД;
- модифікація аудиторської думки щодо фінансової звітності без належного виконання аудиторських процедур (у тому числі альтернативних процедур);

- зазначення інформації про суттєву невизначеність щодо безперервності діяльності у розділах «Пояснювальний параграф» або «Інша інформація», а не у розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності», як це вимагається пунктом 22 МСА 570;

- неналежне визначення і опис ключових питань аудиту в аудиторському звіті, наведення відомостей про те, як ключове питання аудиту розглядалось під час виконання завдання, які не підтверджувалися складеною САД аудиторською документацією.

Рекомендації:

САД повинен модифікувати думку в аудиторському звіті, у разі якщо він:

- доходить до висновку на основі отриманих аудиторських доказів, що фінансова звітність у цілому містить суттєві викривлення, включаючи наявність суттєвого викривлення фінансової звітності, яке стосується якісного розкриття інформації;

- не може отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, щоб дійти висновку, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень.

При цьому, неможливість виконати конкретну процедуру не являє собою обмеження обсягу аудиту, якщо САД спроможний отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі через виконання альтернативних процедур.

У разі наявності суттєвого викривлення фінансової звітності, яке стосується конкретних сум у фінансовій звітності (включно з розкриттям кількісної інформації), САД повинен включити до розділу «Основа для думки» опис і кількісне визначення фінансового впливу викривлення, за винятком випадків, якщо це не є можливим на практиці. Якщо кількісне визначення фінансового впливу не є можливим на практиці, САД повинен зазначити це в цьому розділі. У разі наявності суттєвого викривлення фінансової звітності, яке стосується розкриття якісної інформації, САД повинен включити до розділу «Основа для думки» пояснення того, в який спосіб викривлено розкриття інформації.

У разі наявності суттєвого викривлення фінансової звітності, яке стосується відсутності розкриття інформації, яку слід розкривати, САД повинен:

- обговорити факт відсутності розкриття інформації з тими, кого наділено найвищими повноваженнями;
- описати в розділі «Основа для думки» характер пропущеної

інформації;

- включити розкриття пропущеної інформації, якщо це є можливим на практиці та якщо САД отримав прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо пропущеної інформації, якщо це не заборонено законодавством.

Якщо модифікація думки спричинена неможливістю отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, аудитор повинен включити до розділу «Основа для думки» опис причин такої неможливості.

У разі, якщо раніше оприлюднений звіт аудитора за попередній період містив думку із застереженням, відмову від висловлення думки або негативну думку і питання, що призвело до модифікації, не вирішене, САД повинен модифікувати думку щодо фінансової звітності за звітний період. У параграфі звіту САД, в якому йдеться про основу для модифікації, аудитор повинен або зробити посилання як на показники поточного періоду, так і на відповідні показники при описі питання, що призвело до внесення модифікацій, якщо вплив або можливий вплив цього питання на показники поточного періоду є суттєвим; або, в інших випадках, надати пояснення, що аудиторська думка була модифікована через вплив або можливим впливом невирішеного питання на порівнянність показників поточного періоду та відповідних показників.

Негативна думка або відмова від висловлення думки, що стосується конкретного питання, про яке йдеться в розділі «Основа для думки», не виправдовує відсутність опису інших ідентифікованих питань, які б призвели до модифікації думки аудитора. У таких випадках розкриття інформації про такі інші питання, які відомі аудитору, може бути доречним для користувачів фінансової звітності.

Якщо інформація про суттєву невизначеність належно розкрита у фінансовій звітності, САД повинен висловити немодифіковану думку з даного питання та навести окремий розділ звіту аудитора під заголовком «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності» для того, щоб:

- привернути увагу до примітки у фінансовій звітності, в якій розкривається інформація про питання, зазначені у параграфі 19 МСА 570; та

- зазначити, що ці події або умови вказують на існування суттєвої невизначеності, що може поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, та що думка аудитора не модифікується у зв'язку з цим питанням.

У разі, якщо фінансова звітність за попередній період не підлягала аудиту, САД повинен зазначати в параграфі «Інші питання» у звіті аудитора, що відповідні показники не підлягали аудиту.

Опис кожного з ключових питань аудиту в розділі «Ключові питання аудиту» аудиторського звіту повинен містити посилання на відповідне розкриття, якщо таке є, у фінансовій звітності та пояснювати:

- чому це питання вважалось одним із значущих для аудиту та як наслідок було визначене як одне з ключових питань аудиту; та
- як це питання вирішувалося під час аудиту.

Якщо залежно від фактів та обставин суб'єкта господарювання і завдання з аудиту, САД визначає, що не існує ключових питань аудиту, інформацію про які слід повідомити, або що єдиними ключовими питаннями аудиту є питання, які призводять до модифікованої думки, САД повинен включити твердження про це окремим розділом аудиторського звіту під заголовком «Ключові питання аудиту».

САД повинен включити в аудиторську документацію:

- питання, які вимагали від нього значної уваги, що було визначено відповідно до параграфа 9, і пояснення причин, чому кожне з цих питань ключовим питанням аудиту відповідно до параграфа 10 МСА 701;
- там, де це застосовно, пояснення причин щодо визначення ним відсутності ключових питань аудиту, інформація щодо яких повідомлялась би в аудиторському звіті.

Аудиторський звіт повинен бути датований не раніше від дати, на яку САД отримав прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, на основі яких ґрунтуватиметься думка САД щодо фінансової звітності, зокрема докази того, що:

- було складено всі звіти та розкриття інформації, що входять до складу фінансової звітності; та
- ті, кого наділено визнаними повноваженнями, підтвердили, що вони несуть відповідальність за цю фінансову звітність.

Процедури щодо безперервності діяльності

У зв'язку з негативним впливом на суб'єктів господарювання триваючої повномасштабної збройної агресії росії проти України отримання САД належних аудиторських доказів щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності, а також відповідності розкриття

інформації у фінансовій звітності, залишається у центрі уваги Інспекції. Водночас недоліки виконання аудиторських процедур щодо оцінки безперервності діяльності й надалі належать до найбільш поширених сфер, у яких ідентифікуються значущі недоліки виконання завдань, і були притаманні 71,4 % перевірених у 2025 році САД.

При перевірці виявлялися наступні недоліки розгляду цього питання САД та його документування:

- не враховано всіх доречних подій або умов, що можуть окремо або в сукупності поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, як то: тимчасове або повне припинення виробничої або комерційної діяльності через окупацію частини територій України або загроза ракетних обстрілів, руйнування та втрата активів, розірвання ланцюгів поставок та каналів збуту, тимчасові переміщення працівників і більш безпечні регіони, проблеми енергопостачання, економічні складнощі, погіршення платоспроможності дебіторів, ймовірні сценарії подальшого розвитку війни і таке інше;

- відсутність виконання додаткових аудиторських процедур з метою отримання прийнятних аудиторських доказів при визначенні існування суттєвої невизначеності, пов'язаної з подіями або умовами, що можуть поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, включаючи розгляд пом'якшувальних чинників;

- неналежне дотримання принципу професійного скептицизму при здійсненні оцінювання оцінки управлінського персоналу здатності суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, що призводить до неотримання прийнятних аудиторських доказів в достатньому обсязі щодо обґрунтованості висновків управлінського персоналу про відсутність суттєвої невизначеності;

- при виявленні САД події та умови, що можуть поставити під значний сумнів здатність підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, та включенні до аудиторського звіту розділу «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності» не врахування факту того, що фінансова звітність не містить чіткого розкриття інформації про існування суттєвої невизначеності.

Рекомендації:

Відповідальність за оцінку здатності суб'єкта господарювання

продовжувати свою діяльність на безперервній основі та відповідне розкриття інформації щодо безперервності у фінансовій звітності покладено на управлінський персонал. Така оцінка передбачає прийняття судження в певний момент часу щодо невизначених за своєю суттю майбутніх результатів подій або умов. Це вимагатиме від суб'єкта господарювання враховувати:

- масштаб операційних збоїв;
- потенційне зниження попиту на продукти чи послуги;
- ризики безперервності діяльності основних покупців та постачальників;
- ускладнення логістики;
- зобов'язання, термін погашення яких очікується протягом одного року;
- потенційну ліквідність та дефіцит оборотного капіталу;
- доступ до джерел фінансування;
- загрози втрачання або руйнування активів.

Відповідальність аудитора під час аудиту фінансової звітності, що стосується безперервності діяльності та впливу на звіт аудитора, розглядається в МСА 570, який зобов'язує САД:

- виконуючи процедури оцінки ризиків, розглянути, чи існують події або умови, що можуть поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі. При цьому САД повинен визначити, чи управлінський персонал вже виконав попередню оцінку здатності суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі;

- здійснюючи оцінювання оцінки управлінського персоналу, САД повинен розглянути, чи містить оцінка управлінського персоналу всю доречну інформацію, що стає відомою аудитору в результаті аудиту.

САД повинен оцінити, чи отримані прийнятні аудиторські докази у достатньому обсязі та дійти висновку щодо доречності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку при складанні фінансової звітності:

- виконати і задокументувати додаткові аудиторські процедури з метою отримання прийнятних аудиторських доказів при визначенні існування суттєвої невизначеності, пов'язаної з подіями або умовами, що можуть поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на

безперервній основі, включаючи розгляд пом'якшувальних чинників;

- оцінити належну якість розкриттів інформації управлінським персоналом. САД повинен сфокусувати увагу чи містить фінансова звітність чітке розкриття інформації про існування суттєвої невизначеності;

- оцінити, чи отримані прийнятні аудиторські докази у достатньому обсязі та вплив отриманих доказів на формування висновків та звіту аудитора. САД повинен модифікувати думку у разі незгоди з управлінським персоналом стосовно його висновків щодо здатності суб'єкта господарювання продовжувати безперервну діяльність, або неналежному розкритті інформації у фінансовій звітності;

- повідомити відповідну інформацію тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Зовнішні підтвердження

Виконання процедур зовнішнього підтвердження є однією із найбільш розповсюджених аудиторських процедур, що надають в залежності від обставин, докази щодо існування, точності та повноти відображення у фінансовій звітності дебіторської та кредиторської заборгованості, грошових коштів та зобов'язань перед банками, інших фінансових зобов'язань, тощо. Аудиторські докази у вигляді зовнішніх підтверджень, які САД отримує безпосередньо від сторін, що надають підтвердження, можуть бути більш надійними, ніж докази, підготовлені самим суб'єктом господарювання. Виконання зазначених аудиторських процедур не вимагає оцінки складних чи суб'єктивних припущень, спеціальних знань, складних розрахунків але вимагає достатньої уважності та скрупульозності. Проте, за результатами 2025 року значущі недоліки щодо виконання процедури зовнішнього підтвердження були виявлені у 38,1% перевірених САД.

Найбільш поширеними недоліками були:

- нехтування процедурою зовнішнього підтвердження у разі, де доречно;

- нездатність продемонструвати виконання альтернативних процедур для кожного випадку відсутності відповіді на зовнішні підтвердження дебіторської та кредиторської заборгованості;

- відсутність доказів звірки даних бухгалтерського обліку з інформацією, що надійшла у відповідь на запити про зовнішні підтвердження;

- ігнорування або відсутність належного аналізу

розбіжностей між даними зовнішніх підтверджень та бухгалтерського обліку;

- відсутність належної уваги до використання зовнішніх підтверджень взаємовідносин із банківськими установами або неохоплення такими зовнішніми підтвердженнями позабалансових зобов'язань.

Рекомендації:

У відповідності з вимогами МСА 505 з метою розробки та виконання процедур зовнішнього підтвердження для отримання доречних і надійних аудиторських доказів САД рекомендується:

- досліджувати неузгодженості, для того щоб визначити, вказують вони чи не вказують на наявність викривлень;
- для кожного випадку відсутності відповіді на звернення щодо зовнішнього підтвердження виконати альтернативні аудиторські процедури для отримання доречних та надійних аудиторських доказів, ретельно документуючи отримані аудиторські докази в результаті їх виконання;
- долучати отримані аудиторські докази у вигляді зовнішніх підтверджень до аудиторської документації;
- у випадку отримання зовнішнього підтвердження на проміжну дату виконувати подальші аудиторські процедури на підтвердження стану розрахунків на звітну дату;
- використовувати негативні зовнішні підтвердження тільки у випадках і на умовах, визначених параграфом 15 МСА 505;
- оскільки залишкам на рахунках у банках властивий високий ризик суттєвого викривлення, отримувати прямі зовнішні підтвердження від банків;
- до складу запиту на зовнішнє банківське підтвердження включати зазначення банком відомостей щодо можливих позабалансових зобов'язань.

Інші недоліки

До інших виявлених Інспекцією недоліків переважно належать:

Щодо залишків на початок періоду

- неотримання прийнятних аудиторських доказів в достатньому обсязі щодо залишків на початок періоду при проведенні огляду робочої документації попереднього аудитора;
- відсутність виконання аудиторських процедур з метою отримання інших аудиторських доказів щодо залишків на початок періоду.

Щодо подій після звітнього періоду

- відсутність доказів аналізу проміжної фінансової звітності та/або облікових реєстрів суб'єкта господарювання за період, який охоплюється з дати балансу до дати, яка є якомога ближчою до дати аудиторського звіту;
- відсутність розгляду судових справ після дати балансу, розгляду справ про ліквідацію або банкрутство дебіторів, тощо;
- відсутність огляду протоколів засідань управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями;

Щодо визнання доходів:

- відсутність отримання розуміння умов укладених угод та їхнього впливу на бухгалтерський облік та фінансову звітність (визнання доходів з плином часу, або в момент часу, знижки та бонуси покупцям, повернення, тощо);
- невиконання процедур для визначення того, чи був дохід відображений у відповідному періоді;
- відсутність виконаних процедур оцінки та реагування на ризик шахрайства при визнанні доходу.

Щодо подання у фінансовій звітності активів та зобов'язань за їх класифікацією як поточні та непоточні:

- відсутність аудиторських процедур щодо дотримання умов кредитних угод та їх впливу на класифікацію довгострокової заборгованості за кредитами і позиками і відповідні розкриття інформації у фінансовій звітності;
- неспроможність виявити викривлення у фінансовій звітності, що пов'язані із класифікацією активів та зобов'язань в якості довгострокових;

Щодо іншої інформації (звіт про управління, річний звіт емітента цінних паперів тощо):

- неналежна ідентифікація всієї доречної іншої інформації, такої як річна інформація емітента цінних паперів, звіт про управління тощо;
- відсутність складання аудиторської документації, яка б могла продемонструвати ознайомлення САД з іншою інформацією на предмет наявності суттєвої невідповідності між такою інформацією та фінансовою звітністю;
- не отримання від управлінського персоналу письмового запевнення про надання САД остаточного варіанта іншої інформації до його оприлюднення, у разі якщо така інша інформація буде складена після дати аудиторського звіту;

- відсутність включення до аудиторської документації остаточного варіанта іншої інформації;
- відсутність розгляду впливу на іншу інформацію підстав для модифікації думки САД щодо фінансової звітності.

Щодо пов'язаних сторін

- невиконання прийнятних аудиторських процедур щодо підтвердження повноти отриманого від управлінського персоналу переліку пов'язаних сторін;
- не проведення належного тестування відомих операцій та залишків із пов'язаними сторонами, а також відповідного розкриття інформації у примітках до фінансової звітності.

Узагальнена рекомендація, що послідовно відображається у щорічних звітах Інспекції, полягає у необхідності зосередження уваги САД на найбільш типових недоліках, виявлених у діяльності аудиторських фірм, та впровадженні належних заходів реагування. САД мають об'єктивно визначати першопричини виникнення недоліків якості та спрямовувати свої зусилля і ресурси на їх усунення. Це сприятиме не лише підвищенню ефективності внутрішніх процесів САД, а й зменшенню ризику повторення аналогічних помилок у майбутньому. Системне впровадження таких рекомендацій сприятиме підвищенню якості аудиторських послуг та зміцненню довіри користувачів фінансової звітності.

Водночас доцільно підкреслити, що відповідальність за забезпечення належної якості аудиту покладається не лише на САД, а й на її клієнта. Клієнти повинні забезпечувати аудитору своєчасний і повний доступ до всієї необхідної інформації та документації, дотримуватися вимог застосовної концептуальної основи фінансового звітування, а також усвідомлювати важливість належної якості фінансової звітності.

Результати відстеження раніше наданих рекомендацій

Протягом 2025 року Інспекція здійснила відстеження виконання обов'язкових рекомендацій, наданих за результатами перевірок з контролю якості аудиторських послуг, щодо 15 САД (у 2024 році – 23 САД). За результатами такого відстеження трьом САД надано негативний висновок та визнано такими, що не виконали обов'язкові до виконання рекомендації.

Ресурси, залучені для виконання функцій

У 2025 році перевірки з контролю якості аудиторських послуг, відстеження обов'язкових до виконання рекомендацій, наданих за

результатами перевірок, супровід дисциплінарних проваджень, а також моніторинг стану ринку аудиторських послуг здійснювалися відділом контролю Інспекції у складі чотирьох інспекторів. Зовнішні експерти до проведення перевірок не залучалися.

Додаток 3. Виконання кошторису

Узагальнені відомості про зведені показники виконання кошторису за 2025 рік

тис. грн

ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ	ПЛАН	ФАКТ
Надходження (без залишку коштів)	46 220	64 616
Витрачання (без витрат майбутніх періодів)	46 223	38 041

Показники виконання кошторису в частині надходжень за 2025 рік

тис. грн

НАДХОДЖЕННЯ (БЕЗ ЗАЛИШКУ КОШТІВ)	ПЛАН	ФАКТ
Фіксований внесок з кожного аудиторського звіту, підготовленого суб'єктом аудиторської діяльності за результатами надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємству, що становить суспільний інтерес	30 500	32 483,8
Фіксований внесок з кожного аудиторського звіту, підготовленого суб'єктом аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес, за результатами надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту крім підприємств, що становить суспільний інтерес	4 300	6 795,4
Внесок у відсотках суми винагороди (без урахування податку на додану вартість) за договорами з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності або інших обов'язкових завдань	8 120	19 272,1
Відшкодування витрат, пов'язаних із забезпеченням процесу атестації аудиторів	600	-
Інші	2 700	6 064,7
Разом надходження	46 220	64 616

Основні показники виконання кошторису в частині витрачання за 2025 рік

тис. грн

ВИТРАЧАННЯ (БЕЗ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ)	ПЛАН	ФАКТ
Оплата праці та відповідні нарахування	33 943	31 416,1
Забезпечення на виплати працівникам (за невикористані дні відпустки у попередні періоди)	3 200	1 375,2
Комунально-господарські, канцелярські витрати та інші витрати	2 725	2 019,3
Витрати на придбання обладнання та меблів, оргтехніки, мережевого комп'ютерного обладнання та ліцензійного програмного забезпечення	400	389,1

Витрати на відрядження	900	762,2
Витрати на проведення заходів	100	79,7
Витрати на сплату членського внеску до Міжнародного форуму незалежних регуляторів аудиторської діяльності (IFIAR)	450	417,5
Витрати на проведення аудиту річної фінансової звітності державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю»	150	150
Витрати на забезпечення функціонування елементів інформаційно-аналітичної системи державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю»	1 340	348,9
Витрати на створення комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) інформаційно-комунікаційної системи Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, її компонентів і супроводження проведення державної експертизи у сфері технічного захисту інформації (ТЗІ) та доопрацювання (за потреби) інших функціональних можливостей програмного забезпечення Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, обов'язковість яких передбачена Законом України «Про публічні електронні реєстри»	1 000	-
Витрати на безперервне професійне навчання	400	373,3
Витрати на забезпечення соціальних гарантій працівникам Інспекції із забезпечення якості	200	199,4
Витрати на підтримку процесу атестації аудиторів	60	-
Витрати на підтримку талановитої молоді при атестації аудиторів	855	10,4
Витрати на добровільне перерахування	500	500
Разом витрачання	46 223	38 041

Станом на 31 грудня 2025 року залишок коштів становить 63 мільйони 852 тис. грн.
